1994: 1-19(22-40) P208083
1995: 1-1(41-50) P224062
1996: 1(51) P231597

† Cu Dumnezeu înainte!

MIȘCAREA

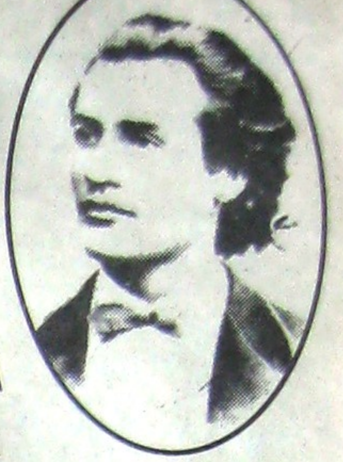

P. 208083

Apare bilunar
8 pagini–100 lei

Publicaţie a Noii Generaţii
Editor: Mişcarea Pentru România

Anul III, Nr. 1 (22)
25 dec. 1993 – 15 ian. 1994

Lupta continuă...

Renunţ la ultimul cuvânt, dar voi face o declaraţie.

Doresc să spun următoarele:

Acest spectacol la care asistaţi, şi care a început cu mai bine de jumătate de an în urmă, a fost organizat de către serviciile aşa-zisei republici „moldo–nistrene" şi de către serviciile speciale ale Rusiei. Singurul scop al acestui spectacol a fost demoralizarea populaţiei româneşti autohtone din Transnistria şi muşamalizarea propriilor crime săvârşite de aceste servicii, crime care continuă şi în prezent... deoarece forţele comuniste prin însăşi esenţa lor sunt violente, ucigaşe. Nici o filosofie din lume nu admite două sau mai multe adevăruri. Numai filosofia marxist–leninistă admite existenţa câtorva. Astăzi este convenabil un adevăr, mâine altul, dar în esenţă sunt minciuni, şi unul şi altul...

Ne aflăm pe această scenă, în acest spectacol din teatrul absurdului, doar pentru că suntem membri ai Frontului Popular Creştin Democrat. Această organizaţie social–politică a fost singura formaţiune de opoziţie din Tiraspol şi din partea stângă a Nistrului în general. Reprezentanţii noştri sunt în toate sferele, la toate întreprinderile. Noi nu ne-am dedat la acţiuni teroriste, ci ne-am limitat doar la activitatea politică şi propagandistică. Anume această activitate a devenit cea mai periculoasă pentru Smirnov şi clica lui. Tocmai din acest motiv el a hotărît să ne elimine.

Judecata consideră că acesta nu este un proces politic dar în acelaşi timp d-na Nina Averina–Larina (*reprezentanta Procuraturii–n.n.*) încearcă să demonstreze legitimitatea „republicii nistrene", adică ea însăşi conferă acestui proces un caracter politic.

Eu am ştiut la ce merg şi nu regret că am început această luptă împotriva totalitarismului. Sunt mândru că începând cu anul 1988 am contribuit, într-o măsură mai mare sau mai mică (rămâne să aprecieze istoria), la dărâmarea acestui monstru numit Uniunea Sovietică, la distrugerea totalitarismului comunist.

Vreau, în încheiere, să mulţumesc tuturor organizaţiilor obşteşti, Guvernului, Corpului diplomatic din România, din Republica Moldova, din alte ţări care au luat atitudine faţă de procesul ce are loc la Tiraspol, să le mulţumesc din partea colegilor mei de cuşcă pentru această atitudine, şi să-i încredinţez că pe noi nu ne-au învins. Nu ne-au biruit.

Aş vrea să mulţumesc, de asemenea, tuturor oamenilor de bună credinţă din România şi Republica Moldova, din alte ţări, care au ajutat în această perioadă familiile noastre şi ne-au susţinut; îndeosebi presa din România, radioul, televiziunea, o parte a presei din Republica Moldova, care au fost alături de noi în toată această perioadă. Noi ştim despre aceasta.

Mulţumesc patrioţilor români din Tiraspol.

Mulţumesc tuturor oamenilor care au fost alături de noi şi, în special, Frontului Popular din Tiraspol şi din Chişinău care ne-a susţinut. Am simţit această susţinere.

Am fost membru al Frontului Popular şi rămân până la sfârşit, pentru că ideea noastră de eliberare naţională, de reintregire a Ţării, de refacere a României Mari, pe care fiarele comuniste au distrus-o în 1940, rămâne în continuare actuală.

Lupta continuă.

Ilie ILAŞCU

Textul de mai sus reprezintă o parte a ultimei declaraţii date de Ilie Ilaşcu în timpul judecării procesului, înainte de anunţarea sentinţei. Am ales fragmentele cele mai semnificative, definitorii, credem noi, pentru schiţarea portretului celui care este Eroul României de azi, Ilie Ilaşcu. (Redacţia)

Cu ocazia Sărbătorilor de Crăciun precum şi a Anului Nou redacţia „Mişcarea" urează tuturor prietenilor La Mulţi Ani şi Sărbători Fericite!

„Mişcarea" reflectă în paginile sale preocupările şi frământările **tineretului român**, contribuind la dezvoltarea curentului de gândire şi acţiune declanşat de Noua Generaţie prin mişcările din 1989-1990.

Pe plan spiritual-religios, „Mişcarea" este o publicaţie **creştină ortodoxă**, aşezată sub autoritatea duhovnicească a Bisericii Ortodoxe Române.

Ca orientare culturală, „Mişcarea" urmează **linia naţională**, reprezentată în istoria culturii şi publicisticii româneşti de personalităţi exemplare ca Mihai Eminescu, Nicolae Bălcescu, Nicolae Iorga, Nae Ionescu, Mircea Eliade, Petre Ţuţea.

Din punct de vedere politic, „Mişcarea" promovează doctrina **naţional-democrată**, aşa cum este formulată în documentele programatice ale **Mişcării Pentru România**.

În pragul sărbătorii Naşterii Domnului românilor le-a fost hărăzit şi azi, ca şi acum patru ani, soroc de jertfă şi martiriu.

Nişte comunişti au plănuit acum patru ani vărsarea de sânge românesc, alţi comunişti pun la cale azi uciderea unui român nevinovat.

Comunişti gata oricând să secere o viaţă de creştin, comunişti cu steaua roşie în loc de Dumnezeu.

În 1921, o dată cu debutul comuniştilor în România (printr-o bombă aruncată de Max Goldstein căreia i-a căzut victimă un prelat), profesorul George Marinescu, fondatorul şcolii româneşti de neurologie, se întreba dacă „aceşti sectari politici nu sunt nişte adevăraţi psihopaţi?", propunând să fie examinaţi din punct de vedere psihologic şi psihiatric. Profesorul mai spunea despre comunism că este „o stare socială anormală, un postulat biologic imposibil", şi că „ideile pernicioase şi anarhice" ale comuniştilor reprezintă o „nenorocire pentru patrie şi umanitate". Este o evidenţă faptul că întreaga istorie a comunismului – inclusiv acţiunile banditilor de la Tiraspol – confirmă observaţia marelui specialist.

Ca toate popoarele răsăritene creştine, poporul român a plătit un tribut greu comunismului. Şi încă mai are de plătit s-ar părea. Căci steaua roşie, ce a călăuzit demonic destinele mizere ale sectarilor comunişti, încă mai pâlpâie, la noi şi aiurea. După 1944, cu consecinţele pe care le ştim, căţăraţi la putere prin furişări iuţi, de năpârcă, comuniştii s-au grăbit să-şi pună în aplicare „directivele" criminale. În 1921 directiva majoră a Partidului Comunist din România era ruperea în bucăţi a României Mari.

După 1989 „directiva majoră" pare a fi încă în vigoare căci iată, numai în patru ani, „democraţia" comunistă a provocat un adevărat cutremur în societatea românească. A dislocat straturile sociale, a adâncit noi fisuri ce se întind în întreaga societate, a creat adevărate prăpastii între generaţii, a amplificat deci cumplitul proces de destrămare a neamului românesc, planificat de „înaintaşii" apăruţi pe scena deschisă în 1921.

Acum doi ani, la vremea la care s-a înfiinţat Mişcarea Pentru România, mulţi îşi făceau încă iluzii. Unii politicieni vorbeau de „concordie", alţii practicau tot felul de compromisuri; se încercau tot felul de fronturi, alianţe şi comitete care mai de care mai păguboase.

...Pentru România

Cât despre ajutorul din afară, la fel ca şi după '45, rămâne din nou o iluzie. Vestul nu va mişca un deget în interesul nostru, al românilor. Cea mai bună dovadă o constituie cazul Ilaşcu, pentru a cărui soluţionare, până zilele trecute, Occidentul nu a făcut nimic pentru a nu deranja interesele Rusiei. Pentru cine are posibilitatea să urmărească mass-media occidentală, lucrurile sunt cât se poate de clare. La posturile importante de televiziune din Vest despre Ilie Ilaşcu nu s-a suflat un cuvinţel, nici măcar la acelea ce aparţin „tradiţionalei" prietene – Franţa. Iar marele cotidian *New York Times*, de exemplu, acorda recent unei relatări despre Ilie Ilaşcu o suprafaţă de 4 centimetri pătraţi, în timp ce o descriere absolut odioasă despre Mareşalul Antonescu (intitulat „mass-murderer", „autor de asasinate în masă" comparabil cu Hitler !!!) ocupă jumătate de pagină, cu titluri mari, poză, tot dichisul. Şi exact din perspectiva din care *New York Times*-ul îl clasează pe un erou al României – Mareşalul Antonescu – drept fascist, din aceeaşi perspectivă îl acuză şi procuroarea Averina Larina pe Ilie Ilaşcu drept „fascist" şi „terorist". Cât priveşte demagogii „democraţi" ai României, în politicianismul lor fără de margini au ajuns să speculeze până şi destinul tragic al românului Ilie Ilaşcu în scopuri conjuncturale (ca să nu mai vorbim de neobrăzarea incredibilă a UDMR-ului, care şi-a permis să afirme că situaţia grupului Ilaşcu este identică cu situaţia maghiarilor închişi în urma unor asasinate săvârşite în decembrie '89). Iar noii democraţi care se tem să pronunţe cuvântul „naţionalist", ei care şi-au arogat pretenţia de „salvatori sau de „vindecători" ai românilor de... românism, ei, despre care Ilaşcu spunea că „astăzi le este convenabil un adevăr, mâine altul", ei se clamează acum a fi „alături" de Ilie Ilaşcu!

Tuturor acestor „democraţi" le reamintim că timpul lor a trecut. Ei, responsabilii tuturor ideologiilor antinaţionale, în orice „tabără" s-ar afla acum, nu ne mai pot înşela. Ei, reprezentanţii „din România" ai unor ideologii din afara hotarelor României.

Iar bilanţul acestor patru ani, pentru tinerii Noii Generaţii stă sub semnul acestei lupte continue, dintre cei care **„din România"** lucrează împotriva Ţării şi a Neamului Românesc şi cei care înţeleg să lupte nu numai „în România", ci **„pentru România"**.

Îndemnul lui Ilie Ilaşcu trebuie urmat de către toţi cei ce simt româneşte: Lupta continuă!

Şi vom învinge! Pentru România.

George RONCEA

Din sumar: * Ilie Ilaşcu – românul absolut *pag. 2-3* * „Francmasonii – duşmanii lui Hristos" *pag. 5* * Ţăranul român *pag. 8*

Anul III Nr. 1 (22)
25 dec. 1993 – 15 ian. 1994 ● MIŞCAREA

Mesajul lui Ilie Ilaşcu

De la sângerosul război de pe malurile Nistrului din primăvara anului trecut, nici un alt eveniment nu a stârnit atâta revoltă şi emoţie ca sentinţa contra lui Ilaşcu şi a camarazilor săi, întemniţaţi la Tiraspol. Reacţia era previzibilă, ca şi anumite incoveniente pentru deţinătorii de facto ai puterii de acolo. De unde, aşadar, această hotărîre, de unde atâta insolenţă?

În primul rând, dacă Tiraspolul a hotărît să întâmpine prin crimă (în 9 decembrie) ziua drepturilor omului (10 decembrie), este pentru că promotorii acestor drepturi – instanţe internaţionale, guverne, personalităţi, NGO–uri – nu sunt consecvenţi, ci selectivi în această chestiune! Mai clar, sunt selectivi pe criteriu de interes şi conjunctură.

În al doilea rând, Tiraspolul a intuit şi mizat pe anumite efecte psihologice, dar şi politice, ce l-ar putea servi şi imediat, dar şi pe termen lung. Să vedem!

Mesajul trimis românilor din Transnistria e clar: aşa veţi păţi şi voi, dacă...! Apoi, pentru românii din Basarabia acesta este un mesaj de intimidare, ameninţare şi luare aminte: rusul e puternic, nu iartă, nu uită şi va veni vremea când va relua totul de la capăt cu tunul, tancul şi gulagul! Şi în sfârşit, este vorba de un mesaj de încurajare a propriilor adepţi – suntem tari, nu cedăm, va veni vremea când vom reface imperiul! După cum, există şi un mesaj indirect: „ei, şi ce-a făcut şi poate face România pentru voi?"... Câte ceva din toate acestea vor fi avut ecoul lor, ceea ce nu e puţin pentru bolşevicii din Tiraspol.

Politic însă, lucrurile ni se par ceva mai subtile. Conştienţi că sprijinul Moscovei este esenţial – indiferent de melodia la modă la Kremlin – Tiraspolul a amânat sentinţa. De ce? Pentru a nu plasa cortegiul de proteste locale sau internaţionale în plină campanie electorală rusă: pentru a-l menaja pe Elţîn şi ai săi. Pronunţată joi, 9 decembrie, sentinţa a fost ignorată de televiziunea rusă 24 de ore. Abia vineri seara s-a dat un reportaj cu protestul popular din Bucureşti. Cum a doua zi campania electorală era deja încheiată, liderii politici au fost scutiţi să comenteze lucruri atât de incomode pentru ei. Este, aceasta, lecţia învăţată de Tiraspol după pripeala implicării în puciul din octombrie de partea lui Ruţkoi şi Hasbulatov, dar şi dovada coordonării cu Kremlinul.

Pentru Republica Moldova procesul şi sentinţa la moarte contra lui Ilie Ilaşcu are efecte politice ce nu puteau scăpa bandei de la Tiraspol. Mai întâi, procesul şi sentinţa sunt menite să ridiculizeze statalitatea, suveranitatea şi independenţa Moldovei; să le sublinieze inconsistenţa la scenă deschisă. Mai apoi, Snegur – singurul interlocutor acceptabil pentru Tiraspol, deocamdată – este lovit în tot prestigiul lui de prezident. El a asistat şi de această dată neputincios la mendrele Tiraspolului. Iar aceasta – când? În plină campanie electorală pentru alegerile de la 27 februarie pentru parlament şi pe fondul unor nemulţumiri sociale tot mai accentuate, Ilaşcu este un lider marcant al Mişcării Frontului Popular din Moldova. Împreună cu avocatul său, Vozian, el este în fruntea listei de candidaţi ai Frontului Popular în alegeri. Procesul şi sentinţa aceasta nedreaptă, ridicolă şi ilegală, împotriva căreia Snegur nu a putut sau nu a vrut să facă nimic, umflă pânzele Frontului Popular în conjunctura electorală actuală. De unde şi şantajul politic contra lui Snegur pe ideea: nu accepţi tratative oficiale cu noi, nu-i nimic! Noi avem timp. În schimb tu, Snegur, asişti neputincios cum şansele electorale ale oamenilor tăi scad, iar ale unioniştilor din Frontul Popular cresc. Mărăcuţă a şi făcut o propunere în sensul celor de mai sus, al cărei obiect la vedere este viaţa lui Ilaşcu, scopul politic al Tiraspolului fiind **recunoaşterea** sa oficială de către Chişinău şi **confederalizarea** Moldovei. Pe de altă parte, graţierea lui Ilie Ilaşcu şi eliberarea întregului grup se pot regiza destul de uşor, încât mulţi români din Basarabia să perceapă totul ca pe un merit al lui Snegur şi ca pe o virtute a compromisului în politica Chişinăului în chestiunea Transnistriei. În plus, un atare deznodământ ar putea scădea avântul electoral actual al Frontului Popular.

Prin urmare, mascarada acestui proces care ameninţă acum să se încheie cu o tragedie, urmăreşte să legalizeze – *via* confederalizarea Moldovei – un regim pe care până şi Kremlinul se jenează să îl recunoască. Să fie însă numai asta? Credem că pe lângă manevra tactică descrisă mai sus, se urmăreşte şi un efect cu bătaie mai lungă.

Prezenţi în scrierile unor cronicari, pomeniţi în preocupările unor voievozi sau vlădici moldoveni, studiaţi în arhive de un Iorga sau de Gh. Brătianu, falaţi vremelnic (1941–43) sub administraţia nominal românească, românii de dincolo de Nistru şi deci şi Transnistria, nu au avut totuşi cum pătrunde în conştiinţa naţională românească. Căci incluşi de Rusia în provincia Tauridei, împilaţi, deznaţionalizaţi, izolaţi cu totul de Ţară, românii din Transnistria nu au participat – nu au avut cum – la procesul renaşterii naţionale din secolul trecut şi nici la frământările şi luptele pentru Unire, aşa cum a fost cazul cu românii ardeleni, bănăţeni, maramureşeni, bucovineni sau basarabeni. Încât, metafora poetului „De la Nistru pân' la Tisa" exprimă şi această tristă realitate – Transnistria şi românii de acolo nu şi-au putut găsi până acum un loc în conştiinţa naţională românească. Pe de altă parte parte, împărtăşind din 1940 aceeaşi soartă cu românii de peste Nistru, fiind incluşi într-o aceeaşi entitate – RSS Moldovenească – pentru românii basarabeni Transnistria nu este o simplă abstracţie cărturărească, ci pur şi simplu **un pământ strămoşesc**! Iar aceasta cu atât mai mult cu cât legăturile de rudenie şi inter–umane au fost intense peste Nistru, iar intelectualii basarabeni au studiat bine trecutul şi năpăstuirea acestei ramuri de români.

Rezumând, în timp ce pentru românii basarabeni Transnistria este pământ strămoşesc, pentru românii din Ţară, Transnistria reapare abia acum ca renăscută din morţi! Cum lucrul acesta este valabil mutatis–mutandis şi pentru românii de peste Nistru, ce se simt încă cu bună credinţă „numai" moldoveni, aceste aspecte nu puteau scăpa experţilor de la Kremlin. Încât, această percepţie a Transnistriei – diferită în Ţară şi în Basarabia – va fi fost un element ce se cerea accentuat în optica celor ce stau la cârmă în Tiraspol. Procesul, şi acum sentinţa contra lui Ilaşcu, vor fi menite şi accentuării acestei diferenţe de percepţie, dar şi unei reîntoarceri a întregii Basarabii cu ochii în lacrimi la cele de dincolo de Nistru! De la acest perfid şantaj cu sentimente omeneşti şi până la constatarea cinică, exprimată de altfel – „vreţi la România?! Atunci să vă luaţi adio de la Transnistria!"– drumul e simplu şi la îndemâna oricărui român basarabean. Dacă la această tristă realitate o asociem şi pe aceea a superficialităţii, cosmopolitismului şi alergiei atâtor „democraţi" din România faţă de ideea însăşi a Unirii, avem o imagine mai clară a complexităţii acestei probleme vitale pentru destinul românesc. Iluzionaţi până peste poate de integrarea europeană, înstrăinaţi funciar de problema refacerii unităţii noastre naţionale peste Prut, nu-i nici o mirare că mulţi „democraţi" protestează acum cu jumătate de gură din birouri, preferă continuarea în Parlament a „scandalului de la Alba-Iulia" – devenit abia aşa **scandal**! – iar alţii imaginează „ferestrele largi la apus şi un mare calcan la răsărit" pentru arhitectura de mâine a politicii externe româneşti!

Noi, dimpotrivă, fără a nega necesitatea unei bine cumpănite deschideri spre Europa, credem că problema refacerii unităţii peste Prut este cel puţin la fel de importantă! Dar pentru aceasta este nevoie să se evalueze mai bine cine sunt, ce vor şi ce pot „democraţii", este nevoie să se renunţe la arhitecturi asimetrice cu „ferestre" şi „calcane" şi să se lucreze exact acolo unde îl doare mai tare pe neprieten acum: la reconstrucţia Ţării dar şi în şi la conştiinţa naţională românească. Iar aceasta – pretutindeni unde sunt români! Pentru noi, acesta este mesajul românului Ilie Ilaşcu!

Dr. Corneliu DIDA

Comunicate MPR

16 decembrie 1993

Comunicat

Cu privire la situaţia politică actuală

1. Situaţia guvernării actuale

Dezastrul de azi este consecinţa unui întreg lanţ de greşeli politice declanşat în urma instalării la putere a Frontului Salvării Naţionale.

Administrarea statului, a întregului mecanism social, politic şi economic al României, a fost permanent în mâinile FSN (azi reorganizat sub forma PDSR – PD-FSN, care poartă principala responsabilitate pentru situaţia actuală a Ţării. Forţele comunismului rezidual şi ale stângii internaţionaliste de tip neocomunist (grupate cu precădere în jurul Frontului Salvării Naţionale dar active şi în alte partide, asociaţii şi grupări) au condus societatea în direcţii potrivnice intereselor fundamentale ale naţiunii Române.

În condiţiile create în urma alegerilor din septembrie 1992 şi în urma rezultatelor guvernărilor post-revoluţionare, ultima variantă de care dispune actualul parlament este formarea unui guvern al Convenţiei Democratice. Această alianţă de partide şi asociaţii, chiar dacă nu a reuşit încă să găsească soluţii organizatorice şi programatice suficient de convingătoare, constituie în acest moment singurul bloc politic care nu a participat încă la guvernare şi este creditat semnificativ în rândurile electoratului, în special prin Partidul Naţional Ţărănesc Creştin Democrat condus de Dl. Corneliu Coposu.

Bineînţeles, nu putem agrea participarea la guvernare a PD(FSN), care a guvernat deja, cu rezultatele ştiute, şi nici a UDMR, formaţiune care nu a reuşit să-şi definească culoarea politică, fiind în fapt o asociaţie etnică, nelocalizabilă în spectrul ideologic al partidelor politice democratice.

2. Situaţia din Republica Moldova

Mişcarea Pentru România este alături de Mişcarea Frontul Popular Creştin Democrat din Moldova condusă de Dl. Iurie Roşca în lupta sa dreaptă pentru afirmarea idealurilor naţionale ale românilor din Basarabia. MPR îşi reafirmă solidaritatea cu patrioţii români întemniţaţi la Tiraspol şi se alătură deschis tuturor eforturilor şi demersurilor legitime făcute în favoarea lor.

Subliniem că, în opinia noastră, singura formaţiune politică pe care o reprezintă Ilie Ilaşcu şi grupul său este Mişcarea Frontul Popular Creştin Democrat. Condamnăm orice tentativă de utilizare politică a situaţiei din Tiraspol de către orice alte organizaţii. Pentru toţi Românii de dincoace de Prut, patriotul Ilie Ilaşcu reprezintă un simbol al naţionalismului curat, al patriotismului desăvârşit, sacrificiul său depăşind cadrele şi conjucturile ideologice partizane.

Acţiunile pro-Ilaşcu trebuie să ţină seama de contextul geopolitic, ele integrându-se în cadrul general al luptei pentru reîntregirea României în graniţele ei legitime.

3. Mişcarea studenţească

MPR salută semnele de revigorare a mişcării studenţeşti de tip sindical şi consideră de bun augur colaborarea ligilor şi asociaţiilor studenţeşti cu marile centrale sindicale. Ne manifestăm speranţa că, şi în viitor, organizaţiile studenţeşti vor şti să acţioneze cu seriozitate şi discernământ, acordând atenţia cuvenită problemelor fundamentale ale societăţii româneşti.

Considerăm nefaste tentativele de subordonare politică a organizaţiilor studenţeşti şi sindicale în general, tentative care, mai ales în condiţiile actualului fragmentarism al eşichierului politic românesc, nu pot fi decât dăunătoare. Atitudinile partizane - prost mascate sub diverse formule demagogice - nu sunt şi nu vor fi susţinute de studenţime, dovadă fiind slaba audienţă a unor organizaţii în rândurile colegilor lor.

4. În legătură cu activitatea MPR

În memoria martirilor din Decembrie şi ca un omagiu adus tuturor luptătorilor creştini anticomunişti, Mişcarea Pentru România a declanşat acţiunea „**Dosarul comunismului**", prin care se urmăreşte studierea şi cunoaşterea amplului mecanism al agresiunii comuniste antiumane şi anticreştine precum şi elaborarea instrumentelor de blocare a oricăror acţiuni de acest tip ce pot apărea în viitor.

Mişcarea Pentru România îşi continuă programul de pregătire politică şi de dezvoltare a structurilor organizatorice. Avem posibilitatea şi datoria ca, prin programul nostru naţional-democrat, să contribuim la construcţia unui stat românesc puternic, aşezat pe temelii creştine şi naţionale. Considerăm că o asemenea uriaşă încercare necesită un efort îndelungat, răbdare şi perseverenţă. Nu înţelegem să ne risipim forţele în acţiuni nesemnificative, conjuncturale, care nu pot avea în nici un caz consecinţe pozitive. Apelăm în continuare la toţi simpatizanţii noştri să urmeze linia strategică a Mişcării şi să nu se lase afectaţi de propaganda defetistă orchestrată de adversarii noştri.

Fie ca anul ce va urma să aducă numai împliniri tuturor celor care acţionează pe linia Ideii naţionale.

Cu credinţă, prin muncă şi statornicie, vom învinge.

Liderul Mişcării,

Marian MUNTEANU

Miercuri, 15 decembrie, MPR a organizat o conferinţă de presă în care Dl. Marian Munteanu a prezentat aspecte ale activităţii MPR cât şi poziţia organizaţiei noastre în contextul actual. Începând cu luna ianuarie 1994 Departamentul Relaţii Publice va organiza lunar conferinţe de presă prin care, sperăm, opinia publică românească va fi mai bine informată cu privire la activitatea Mişcării Pentru România.

Departamentul Relaţii Publice al Mişcării Pentru România

Românul absolut

Procesul de la Tiraspol reprezintă aspectul „juridic" al eforturilor moscovite de perpetuare şi legitimare a pactului Ribbentrop–Molotov. Din chiar prima pagină a rechizitoriului rezultă cu toată claritatea că (1) puterea legitimă în Moldova este puterea sovietică, instaurată prin crearea R.A.S.S.M.; (2) din momentul în care a denunţat pactul Ribbentrop–Molotov, regimul politic din Republica Moldova a devenit inacceptabil. Implicit, statul legitim este „republica moldovenească nistreană", iar statul uzurpator – Republica Moldova, astfel că datoria statului legitim este de a lupta contra uzurpatorului, adică de a reinstaura puterea sovietică până la Prut.

Aceeaşi ideologie, într-o formă mai agresivă, a rezultat şi din discursul acuzatorului public al raionului Slobozia (după greutatea cu care citea, mi se pare evident că textul îi fusese înmânat cu puţin timp înaintea şedinţei): nenorocirea cea mare care s-a abătut peste Moldova a fost „românizarea" (adoptarea alfabetului latin etc.), iar consecinţa acestei „agresiuni" a fost războiul de apărare al „republicii nistrene".

Ilaşcu este simbolul românismului în Transnistria: aşadar el trebuie suprimat. Procesul reprezintă o pojghiţă raţională subţire în care este ambalată o execuţie tribală: cel care a jignit zeul (slav, sovietic etc) trebuie sacrificat pe altarul zeului.

Evident, Ilaşcu înţelege perfect această situaţie; în mod sistematic în proces, el s-a referit la drepturile istorice ale României, la ocupaţia sovietică sau rusească, la necesitatea refacerii României Mari.

Despre Ilaşcu se poate spune că este un **erou**, în sensul cel mai adevărat şi neostentativ al cuvântului. El şi-a asumat liber rolul de exponent al românismului, ştiind foarte bine că această opţiune îl poate duce la moarte. Este foarte inteligent, are talent oratoric, simţ al umorului, capacitate de analiză. Aş spune că este **românul absolut** pe care istoria îl aduce acum în scenă.

Victor BÂRSAN

„Noi nu ne temem de moarte, dacă nu se reuşeşte a ne elibera. O vom primi cum o poate primi un român neînvins.“

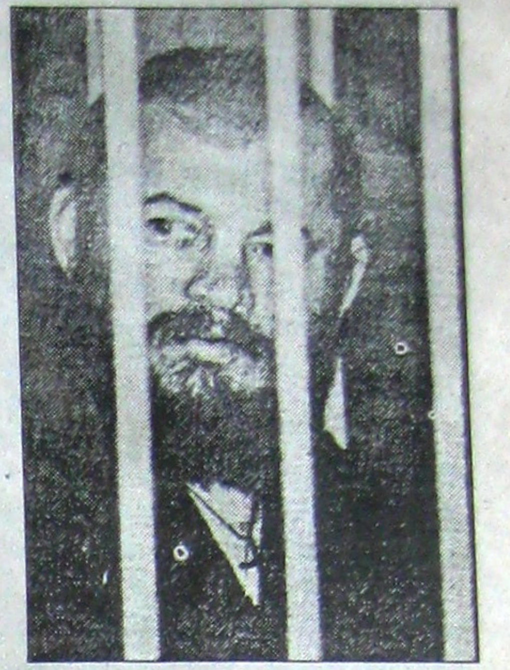

RAPORT PRIVIND „CAZUL ILAŞCU”

– fragmente –

Dl Ilie Ilaşcu, preşedintele filialei din Tiraspol a *Frontului Popular Creştin-Democrat*, în vârstă de 40 de ani, de profesie economist, căsătorit, tată a două fete.

Dl Alexandru Leşco, membru al *FPCD*, în vârstă de 38 de ani, căsătorit.

Dl Tudor Petrov-Popa, fost luptător în Afganistan, în vârstă de 30 de ani, căsătorit, are doi copii.

Dl Andrei Ivanţoc, membru al *FPCD*, în vârstă de 32 de ani, căsătorit.

Dl Petru Godiac, membru al *FPCD*, în vârstă de 26 de ani, căsătorit

Condiţii la locul de detenţie

Imediat după arestarea lor (2 iunie 1992), deţinuţii au rămas în subsolul miliţiei din Tiraspol, în arest preventiv, timp de aproximativ o săptămână. După aceea, au fost transferaţi la comandamentul Armatei a 14-a unde au fost ţinuţi circa două luni.

Nimeni nu a avut permisiunea de a-i vizita la comandamentul Armatei a14-a. Doar una din soţii a reuşit să-şi viziteze soţul. Ea a declarat că în celula care măsura cam 12 metri pătraţi trăiau opt deţinuţi. În loc de paturi, existau doar nişte scânduri pe care aceştia dormeau, fără saltele sau cearşafuri. Celula, aflată la subsol, era umedă şi rece.

Deţinuţii s-au plâns de invazia de păduchi şi ploşniţe; timp de două luni după arestarea lor, nu au avut posibilitatea să se spele şi au fost nevoiţi să poarte aceleaşi haine în care fuseseră arestaţi. După multe insistenţe privind dreptul la plimbarea zilnică, deţinuţilor li s-a permis să „ia aer“ timp de 10–15 minute zilnic, într-un spaţiu închis, situat în apropierea WC-ului.

Ilie Ilaşcu a remis avocatului său o plângere la sfârşitul lui decembrie 1992 în care descria regimul său alimentar după cum urmează: micul dejun – 200 gr. apă caldă şi 100 gr. de pâine veche; dejunul – 300 gr. apă caldă şi 100 gr. de pâine; cina – 200 gr. apă caldă, 100 gr. de pâine şi 150 gr. de mămăligă nefiartă. Ilaşcu avea o greutate de circa 100 kg când a fost arestat. În decembrie avea sub 80.

Abuzuri psihice şi fizice

Tratamentul cel mai dur a fost rezervat pentru Ilie Ilaşcu. La prima sa întrevedere cu avocatul, pe data de 28 august, i-a relatat acestuia că, în patru rânduri, a fost supus unor execuţii simulate. Ilaşcu îi povestise şi soţiei sale despre aceste experienţe. Trei dintre „execuţii“ par a fi respectat acelaşi model: legarea la ochi şi scoaterea în afara centrului de detenţie. În toate aceste trei ocazii s-a tras fie în aer, fie cu gloanţe oarbe până ce Ilaşcu a leşinat. La una din „execuţii“, cineva a citit o condamnare la moarte. Al patrulea episod a fost diferit. Conform „tradiţiei“, Ilaşcu se întorcea de la toaletă alergând. Cineva i-a pus piedică, a căzut şi a auzit strigându-se „evadare!“. Apoi s-a tras cu gloanţe oarbe. Şi-a pierdut cunoştinţa şi a fost târât în celulă. Din ziua arestării, deţinuţii şi familiile lor au auzit de mai multe ori că urmau să fie judecaţi „peste două săptămâni“, că „vor fi împuşcaţi curând“ sau că „toţi ceilalţi au fost judecaţi“.

Andrei Ivanţoc a fost bătut cu sălbăticie în repetate rânduri. Conform afirmaţiilor din scrisorile lui Ilaşcu – expediate din centrul de detenţie cu ajutorul unor binevoitori – lui Andrei Ivanţoc şi lui Tudor Petrov-Popa li s-au administrat cu forţa droguri psihotrope.

Abuzurile fizice şi psihice au avut cel puţin un efect concret. Andrei Ivanţoc a încercat să se spânzure cu un maieu. După tentativă, i s-au luat toate hainele rămânând dezbrăcat complet timp de 24 de ore până la sosirea unui specialist. Examinarea nu a fost concludentă. Ivanţoc a fost trimis la Odessa pentru o expertiză medicală. Rezultatele acesteia au indicat necesitatea internării într-un spital de boli mintale. Totuşi, la întoarcerea sa la Tiraspol, Ivanţoc a fost supus unei noi consultaţii, fără vreo justificare. De această dată, s-a tras concluzia că este sănătos. Cu toate acestea, soţia sa afirmă că în mai multe rânduri când s-a dus la el în vizită, Ivanţoc nu a recunoscut-o. Înainte de arestare, Ivanţoc nu a avut probleme de această natură.

Soţiile deţinuţilor au fost fie date afară de la serviciu, fie obligate să plece, prin presiuni (li se spunea, de pildă, că sunt soţii de duşmani ai poporului). În prezent ele se află în Chişinău, locuind în condiţii mizere, într-un hotel modest.

Situaţia Ninei Ilaşcu, e chiar mai gravă, bunurile familiei fiind sechestrate.

Încălcări ale drepturilor deţinuţilor la apărare

Practica intimidării a făcut dificilă găsirea unor avocaţi capabili să apere drepturile deţinuţilor. Când totuşi au fost autorizate întrevederi, acestea au avut loc sub ochii vigilenţi ai anchetatorilor.

De altfel, deţinuţii au fost supuşi la interogatorii şi fără a avea apărător. În timpul unei anchete, la insistenţele unuia dintre arestaţi cu privire la drepturile sale, anchetatorul i-a răspuns: „Ai uitat unde te afli. Poate că în Etiopia or fi legi mai bune. Aici noi putem să te împuşcăm şi nimeni n-o să ne întrebe ceva.“

V. B.

„Dacă veţi pronunţa verdictul dând prioritate ambiţiilor politice, consecinţele vor fi grave… şi pentru dvs., stimaţi judecători“

(Fragmente din ultima pledoarie a avocatului Ioan VOZIAN în apărarea deţinutului politic Ilie ILAŞCU – adresată preşedintelui de judecată Olga Ivanova)

Cu privire la aspectul juridic al procesului asupra lui Ilaşcu şi colegilor lui, organizat aici şi de către această instanţă de judecată, vreau să menţionez următoarele:

Liderii republicii „moldo–nistrene“ susţin că necesitatea de a recunoaşte republica trebuie afirmată oriunde şi la toate nivelurile şi pentru atingerea acestui scop va trebui parcursă o cale lungă şi anevoioasă, cu alte cuvinte, se recunoaşte faptul că nu a fost demonstrată legitimitatea apariţiei aşa-zisei „republici nistrene“. Însă a afirma că legalitatea „republicii nistrene“ trebuie demonstrată mi se pare o absurditate. Nu este întâmplător faptul că, până în prezent, „republica nistreană“ nu este recunoscută şi nu istoria i-a jucat această festă. „Republica nistreană“ a apărut pe calea armată, adică într-un mod revoluţionar, şi nu în urma unor procese de evoluţie.

Proclamarea „republicii nistrene“ în 1990 a fost în contradicţie atât cu legislaţia din acea vreme a fostei URSS cât şi cu legislaţia fostei RSS Moldova. Referirea procurorului la prevederea legii despre referendumul local, care, chipurile, acordă dreptul la formarea „republicii nistrene“ este cel puţin o expresie perfidă, care a fost lansată pentru oameni analfabeţi în probleme juridice, iar partea acuzatoare, substituie în mod premeditat sensul unui referendum naţional cu cel local. Ultimul în nici un caz nu poate atenta asupra orânduirii de stat. Nu poate fi luată în serios teza potrivit căreia „republica nistrenă“ ar fi moştenitoarea de drept a fostei RASSM, teză ce pretinde a servi drept acoperire legală a acestei formaţiuni statale creată de Stalin în scopul înaintării unor ulterioare pretenţii faţă de România.

Aş vrea să fac trimitere şi la constituţia „republicii nistrene“, la care a făcut trimitere şi acuzatorul. În art. 60 al acestei constituţii este fixată o prevedere conform căreia: «În componenţa teritoriului RSSMN (adică a „republicii nistrene“) pot fi incluse şi alte teritorii, populaţia cărora îşi va exprima voinţa prin intermediul votului universal (referendumului)». Este limpede logica ce decurge dintr-un asemenea principiu: «Mai întâi declarăm republică. O fundamentăm constituţional şi o consolidăm. Apoi făcând uz de caracterul agresiv al acestei prevederi constituţionale şi de diverse manevre politice, speculând nostalgia unei părţi a populaţiei, în special a celei rusofone, vom începe să înaintăm „vecinilor“ pretenţii teritoriale ca pe timpuri. **Toate acestea fiind pretextate de nobila luptă pentru drepturile omului».** E lesne să ne imaginăm care pot fi consecinţele: mai întâi anexarea unor raioane din dreapta Nistrului la cele deja anexate sub pretextul liberei opţiuni a populaţiei din acest teritoriu. Ar urma anexarea de o manieră similară a raioanelor de sud ale Republicii Moldova sub pretextul proclamării «confederaţiei sau federaţiei transnistreano-găgăuze». După care ar fi de aşteptat smulgerea unor alte raioane pe motivul creării unui coridor între Transnistria şi zona secesionistă găgăuză. Ar urma «alipirea» raioanelor de nord ale Republicii Moldova pentru satisfacerea «doleanţelor populaţiei ucrainene conlocuitoare.» Apoi anexarea capitalei Chişinău pentru «a proteja populaţia rusofonă» care constituie aproape jumătate din locuitori şi proclamarea lui drept «vechi oraş rusesc», aşa cum a fost proclamat şi Tiraspolul numai pentru faptul că acum două sute de ani Suvorov a construit o cetate pe vatra satului Sucleia.

Se vor găsi şi forţele şi mijloacele necesare întrucât afirmaţiile despre Transnistria ca avanpost al unui mare imperiu nu au apărut din senin…

Avocatul Ioan Vozian

„Rusia are interesele ei aici, în Basarabia, în România, în Balcani. De aceea nu ne poate tolera pe noi, pentru că suntem unionişti, suntem pentru reîntregirea Ţării. Faptul acesta îi înspăimântă.“

DOCUMENTE

Conferinţa a IV-a a Federaţiei Comuniste Balcanice, prin rezoluţia asupra problemei naţionale din România, stabilea pentru Partidul Comunist din România sarcina **„de a lupta pentru autodeterminare până la despărţirea unor provincii de statul existent.“** *(Socialismul, 29.02.1924)*

Iată cum aprecia **I.V.Stalin** problema Basarabiei în *Rezoluţia către Comisariatul Afacerilor Externe şi Armata Roşie* din 24 noiembrie 1924:

„Dacă Basarabia va fi propagandistic pregătită pentru unirea cu Republica Socialistă Sovietică Moldovenească Autonomă şi dacă se va depune efortul necesar, ocuparea acestei provincii de către Armata Roşie poate fi realizată cu rapiditate.“

«…la vest hotarul acestei republici coincide cu frontiera U.R.S.S. Noi considerăm că această graniţă nu trece pe Nistru, ci pe Prut. Deşi capitaliştii ţin, vremelnic, în mâinile lor Basarabia – aceasta este o stare de fapt, dar nu stare de drept. Dreptatea e de partea noastră. Pe harta ţării noastre Basarabia este conturată cu linie roşie, întrucât ea trebuie să devină parte inseparabilă a R.A.S.S.M.».

(Pravda – 28 octombrie 1924)

Comitetului Central al PC (bolşevic) din Rusia

STRICT CONFIDENŢIAL. URGENT

Memoriul

cu privire la necesitatea creării Republicii Sovietice Socialiste Moldoveneşti

„…în baza politicii naţionale sovietice, ar putea fi creată o unitate autonomă social–politică moldovenească în frontierele R.S.S.Ucraineană sau în cadrul U.R.S.S.

După părerea noastră, o astfel de unitate ar putea fi Republica Sovietică Socialistă Moldovenească.

Republica Moldovenească ar putea juca acelaşi rol de factor politico–propagandistic, pe care îl joacă Republica Bielorusă faţă de Polonia şi cea Carelă – faţă de Finlanda. Ea ar focaliza atenţia şi simpatia populaţiei basarabene şi ar crea pretexte evidente în pretenţiile alipirii la Republica Moldovenească a Basarabiei. Din acest punct de vedere devine imperioasă necesitatea de a se crea anume o republică socialistă, şi nu o regiune autonomă în componenţa U.R.S.S. Unirea teritoriilor de pe ambele părţi ale Nistrului ar servi drept breşă strategică a U.R.S.S. faţă de Balcani (prin Dobrogea) şi faţă de Europa centrală (prin Bucovina şi Galiţia), pe care U.R.S.S. le-ar putea folosi drept cap de pod în scopuri militare şi politice.“

Documentul a fost înregistrat în arhiva Biroului C.C. al P.C.(b) din toată Rusia în data de 5 martie 1924, cu nr.26 999/1, şi a fost înaintat de un grup de activişti lui M.V.Frunze (atunci comandant al Armatei Roşii), acesta l-a trimis lui Stalin, însoţit de următoarea rezoluţie: «6.II.24. Chestiunea încă nu a fost examinată la C.C. al P.C.(b) din Ucraina. Personal sunt pro, dar cu condiţia ca Republica Moldovenească să fie inclusă în componenţa R.S.S.Ucraineană – M.V.Frunze».

Având răspunsul lui M.V.Frunze, I.Stalin a examinat chestiunea aceasta în cadrul Secretariatului şi al Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din toată Rusia şi a dat C.C. al P.C.(b) din Ucraina însărcinarea să efectueze măsurile necesare de pregătire a creării statalităţii sovietice moldoveneşti în raioanele din Transnistria

Smirnov şi „gardiştii“ săi

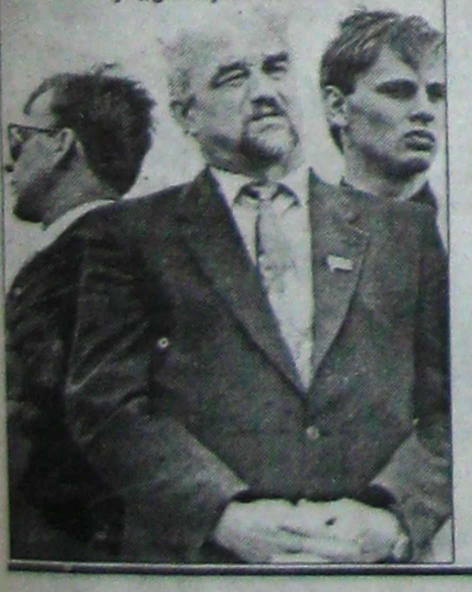

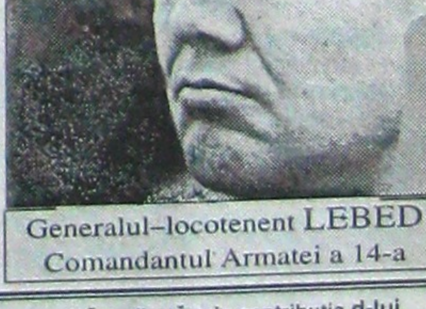

Generalul–locotenent LEBED
Comandantul Armatei a 14-a

Uitaţi-vă la ei… Ei sunt în agonie!

„…indiferent de soarta noastră trebuie de luptat, de muncit ca să ajungem la scopul nostru sfânt - reîntregirea Ţării. Hotarul de la Prut nu este un hotar, este o ruşine a noastră.“

Pagină realizată prin contribuţia d-lui **Victor BÂRSAN**, ziarist independent

Anul III Nr. 1 (22)
25 dec. 1993 – 15 ian. 1994 • MIŞCAREA

Biserica Ortodoxă Română luptă pentru eliberarea românilor întemniţaţi la Tiraspol

Prea Fericitul Părinte Teoctist a intervenit pe lângă Întâistătătorii tuturor Bisericilor Ortodoxe Surori, precum şi pe lângă celelalte Biserici Creştine şi foruri ecumenice internaţionale. Părintele Patriarh le-a adus la cunoştinţă ilegitimitatea tribunalului de la Tiraspol şi a cerut acestor Biserici şi foruri creştine să intervină la guvernele ţărilor lor şi pe lângă organizaţiile internaţionale, în vederea eliberării celor cinci deţinuţi politici români.

Publicăm mai jos textul scrisorii adresate P.F. Alexei, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Ruse:

Prea Fericirea Voastră, Iubite frate în Hristos.

Cu profundă durere Vă aducem la cunoştinţă că pe teritoriul Republicii Moldova, stat recunoscut de către toate organismele internaţionale, este pe punctul de a se desfăşura o acţiune tragică care ar putea costa viaţa unor persoane nevinovate.

Tribunalul ilegal al aşa–zisei „republici–nistrene", creat ilegal şi prin forţă în interiorul teritoriului Republicii Moldova, este pe punctul de a condamna cinci români, trei la moarte şi doi la ani lungi de închisoare.

În aceste momente de grea cumpănă pentru aceşti fii ai Bisericii Ortodoxe Române, Vă adresăm un apel insistent Prea Fericirii Voastre pentru a cere Guvernului Dvs. să intervină pe lângă organismele internaţionale şi în special pe lângă Boris Elţîn, Preşedintele Federaţiei Ruse, pentru a-şi exercita influenţa în vederea salvării vieţii celor trei români încarceraţi la Tiraspol.

Cu speranţa că cererea noastră va găsi un ecou favorabil la Prea Fericirea Voastră şi la autorităţile ţării Dvs. Ne exprimăm recunoştinţa şi Vă rugăm să Ne pomeniţi pe Noi şi pe credincioşii care ne-au fost încredinţaţi în sfintele Voastre rugăciuni.

† Teoctist
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

De asemenea, alţi înalţi ierarhi şi preoţi ai Bisericii noastre au luat atitudine împotriva samavolnicei sentinţe de la Tiraspol şi au participat alături de credincioşi la acţiunile desfăşurate în sprijinul grupului lui Ilie Ilaşcu.

„În ziua când Prea Fericitul Teoctist a făcut apel către credicioşii Patriarhiei Române de a face slujbe pentru sănătatea şi izbânda noastră, am simţit în acea duminică lucrul acesta.

Le mulţumesc tuturor credincioşilor din România şi din Basarabia.

Sunt mândru că am făcut ceva, puţin sau mult, istoria îşi va spune cuvântul."

ILIE ILAŞCU

DECEMBRIE – UNDREA 1993

16	J	Sf. Prooroc Agheu
17	V	Sf. Prooroc Daniil; Sf. 3 tineri Anania, Azaria, Misail
18	S	Sf. Cuv. Daniil Sihastru, Sf. Mc. Sebastian şi Zoe
† 19	D	Duminica Sf. Părinţi După Trup Ai Domnului Nostru Iisus Hristos, Sf.Mc. Bonifatie
		Duminica dinaintea Naşterii Domnului; La Utrenie: Ev. a 6-a a Invierii. La Litrughie: Ap. Evr. 11, 9-10; 32-40; Ev. Matei 1, 1-25, glas III,
† 20	L	Înainte prăznuirea Naşterii Domnului. Sf. Sfinţit Mc. Ignatie Teoforul
21	M	Sf. Mc. Iuliana; Sf. Temistocle
22	M	Sf. M. Mc. Anastasia, izbăvitoarea de otravă
23	J	Sf. 10 Mc. din Creta
24	V	Sf. Cuv. Mc. Evghenia
† 25	S	Crăciunul, Naşterea Domnului Nostru Iisus Hristos
† 26	D	Soborul Maicii Domnului; Cuv. Nicodim de La Tismana
		Duminica după Naşterea Domnului. Ap. Gal. 1 11-19; al Sf. Gal. 5, 22-26; Ev. Matei 2, 13-23; a Sf. Matei 9, 27-30, glas IV.
† 27	L	Sf. Apostol Întâiul Mucenic şi Arhidiacon Ştefan
28	M	Sf. 20 000 Mc. din Nicomidia
29	M	Sf. 14 000 de prunci ucişi de Irod; Cuv. Marcel
30	J	Sf. Mc. Anisia; Cuv. Zotic preotul
31	V	Sf. Mc. Hermes (Odov. prazn. Naşterii Domnului)

IANUARIE – GERAR 1994

1	S	(†) Tăierea împrejur cea după trup a Domnului; Sf. Vasile cel Mare Anul Nou
2	D	Înaintepraznuirea Botezului Domnului; Sf. Silvestru; Sf. Serghie
		Duminica dinaintea Botezului Domnului: Ap. II Timotei IV 5-8. Ev. Marcu I 1-8 glas 5, voscr. 8
3	L	Sf. Prooroc Maleahi; Sf. Mc. Gordie
4	M	Soborul Sfinţilor 70 de apostoli; Cuv. Teoctist
5	M	Sf. Mc.Teopempt şi Teona; Cuv. Sinclitichia. Ajunul Botezului Domnului (Post)
6	J	(†) Botezul Domnului (Dumnezeiasca arătare)
7	V	†) Soborul Sf. Prooroc Ioan Botezătorul şi Înaintemergătorul Domnului (Dezlegare la peşte)
8	S	Cuv.Gheorghe Hozevitul şi Emilian; Cuv. Domnica
9	D	Sf. Mc. Polieuct; Cuv. Eustratie
		Duminica după Botezul Domnului. Ap. Efes IV 7-13. Ev. Matei IV 12-17 glas 6, voscr. 9
10	L	Sf. Grigorie, ep. Nisei; Sf. cuv. Antipa
11	M	† Cuv. Teodosie cel Mare; Cuv. Vitalie
12	M	Sf. Muceniţa Tatiana diaconiţa şi Eutasie
13	J	Sf. Mucenici Ermil şi Stratonic
14	V	Cuvioşii părinţi ucişi în Sinai şi Rait. Odov.prazn. Botezului Domnului
15	S	Cuv. Pavel Tebeul şi Ioan Colibaşul

Sfântul Apostol Andrei – Apostolul Românilor

La 30 noiembrie Biserica Ortodoxă sărbătoreşte, conform tradiţiei sale, pe Sfântul, Slăvitul şi Atotlăudatul Apostol Andrei, mort la anul 69 după Hristos.

Andrei a fost fratele lui Petru şi cel dintâi chemat la ucenicie dintre apostolii Mântuitorului. El a fost mai întâi ucenic al lui Ioan Botezătorul. După botezul Domnului l-a urmat pe Acesta, mărturisind fratelui său Petru: „Am găsit pe Mesia, care se tâlcuieşte Hristos" (Ioan, 1,41).

Împreună cu ceilalţi Apostoli, Sf. Apostol Andrei a urmat pe Mântuitorul, pe drumurile Ţării Sfinte, umplându-se de dumnezeiască învăţătură: a văzut faptele minunate ale lui Iisus, patimile Sale pe Cruce şi a fost martorul învierii Lui.

Pentru poporul român Sf. Apostol Andrei are o însemnătate aparte căci, după Înălţarea Domnului şi după Cincizecime, împărţind Apostolii neamurile, pentru a merge să propovăduiască credinţa în Hristos, au căzut sorţii ca Sf. Andrei să ducă adevărul dreptei credinţe în Nitinia, Bizantinia, Tracia şi Macedonia, până la est de Carpaţi, în ţinuturi unde locuiau strămoşii noştri geto-dacii.

Poporul român este unul din primele popoare creştine, căci graţie apostolatului Sf. Andrei a primit dreapta credinţă în zorii formării sale. Acest mare adevăr mărturisit în vremea din urmă cu deosebire de Părintele Stăniloae, este deopotrivă susţinut de mărturisiri de credinţă păstrate în textele patristice, în Sinaxare, în Vieţile Sfinţilor şi în istoriile bisericeşti, ca şi de cercetarea istorică. Vasile Pârvan găsea atât de mare analogia dintre începuturile creştinismului nord-danubian şi chestiunea etnogenezei poporului român încât recomanda această analogie drept metodă de cercetare. În lucrarea sa „Contribuţii epigrafice la istoria creştinismului daco-roman": marele istoric scria: „Începuturile creştinismului nord-danubian... prezintă, atât ca fenomen de istorie culturală, cât şi ca metodă de cercetare cea mai deplină analogie cu chestiunea originilor naţiunii noastre."

În luna noiembrie au fost pregătite şi s-au desfăşurat la Galaţi sărbătorile dedicate instituirii patronajului spiritual al oraşului „Sf. Apostol Andrei".

Sărbătorile de la Dunărea–de–Jos au fost anunţate încă de acum un an, de către Prea Sfinţitul Părinte arhiereu vicar Casian Gălăţeanu. În acelaşi timp au fost sfinţite şi botezate aşezămintele publice ale oraşului. Seminarul teologic, reinfiinţat după decembrie '89 şi Spitalul Judeţean şi-au reluat titulatura „Sfântul Andrei".

Sărbătorile propriu-zise au început cu o Sfântă Liturghie care s-a slujit în ultima duminică a lunii în Catedrala Episcopală.

La slujba de vecernicie, dinaintea zilei Sf. Andrei, s-au înălţat rugăciuni pentru poporul român în întregimea sa, vremelnic (încă) despărţit de apa Prutului; un sobor de preoţi au cântat „Acatistul Sf. Andrei".

Sărbătorile au culminat cu Sfânta Liturghie din ziua Sfântului Andrei, la care participarea a fost atât de numeroasă încât s-a spus că cetatea întreagă s-a mutat în Biserică.

P.S.S. Părintele Casian a arătat în cuvântul său că sărbătorile spirituale de la Dunărea–de–Jos, desfăşurate sub semnul Sfântului Andrei sunt o chemare la continua sporire întru Hristos pentru creştinii adevăraţi. Prea Sfinţia Sa a vorbit despre deosebita însemnătate a sărbătoririi Sf. Andrei pentru poporul român, unul dintre popoarele care au primit vestirea dreptei credinţe la însăşi începuturile lor. Iar cel ce i-a propovăduit-o a fost ucenicul cel dintâi a lui Hristos, Sfântul Apostol Andrei. Fidelitatea acestui popor faţă de Dumnezeu, stăruinţa sa în credinţă sunt atât de mari încât nu există altul care să merite mai mult să fie numit popor–icoană a lui Dumnezeu. A venit vremea, a spus P.S.S. Părintele Casian, ca acest popor să-şi recapete respectul faţă de sine însuşi, să devină conştient de marile valori al căror păstrător este. Occidentul, atât de puternic secularizat, are lucruri pe care trebuie să le învăţăm, dar spiritualitate are atât de puţin. A venit vremea, să ne dăm seama de ceea ce am primit de la strămoşii noştri şi trebuie să ducem mai departe. Multă vreme acest lucru a fost uitat: că Ortodoxia românească are un specific al său, pe care suntem datori să-l afirmăm.

P.S.S. Părintele Casian a încheiat binecuvântând: Fie ca noi să fim tot atâtea inimi în care Crucea Sf. Andrei să se aşeze, să ne amintim mereu că neamul românesc este printre primele care a crezut în Hristos. Fie ca Domnul Dumnezeu să coboare puterea Crucii Sf. Andrei peste poporul român reîntregit..., iar unitatea credinţei sale să păstreze şi unitatea neamului.

După cuvântul Prea Sfinţiei Sale, Preacuviosul Atanasie de la mânăstirea Căpriana a adus mesajul Mitropoliei şi al credincioşilor de dincolo de Prut. La rândul său a binecuvântat: „Fie ca Dumnezeu să scoată hotarul de peste Prut ca să ne putem ruga împreună."

A consemnat **Claudia BURUIANĂ**

Din Tradiţie se ştie că Sf. Apostol Andrei a avut un sfârşit de mucenic, fiind răstignit la Patras, lângă Corint, pe o cruce în formă de X căreia i s-a spus „Crucea Sf. Andrei". El însuşi şi-a ales să moară pe această cruce în semn de smerenie faţă de Hristos, care a sfinţit Crucea dreaptă prin jertfa Sa unică.

DIN ACATISTUL SFÂNTULUI APOSTOL CEL ÎNTÂI CHEMAT

Pe ucenicul cel întâi chemat şi urmăritorul Patimilor lui Hristos, pe Andrei apostolul, fratele lui Petru, să-l lăudăm credincioşi, ca pe cel ce pe păgâni din înşelăciune i-a întors la botez. Pentru aceasta îi cântăm.

Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Bucură-te, cel ce la împărţirea muncii de propovăduitor ai ales neamurile!

Bucură-te, rugătorule, mijlocitorule şi folositorului al tuturor ortodocşilor!

Mulţumim ţie, mărite apostole Andrei, noi neamurile de tine luminate şi de pe pământ la tine ridicate...

Bucură-te arma cea nebiruită a binecredinciosului popor;

Bucură-te cel ce biruieşti în zile de război tabăra potrivnicilor;

Bucură-te, cel ce izbăveşti pe noi de vicleşugul vrăjmaşului...!

Bucură-te Sfinte Andreie, apostole!

FRANCMASONII – DUŞMANII LUI HRISTOS

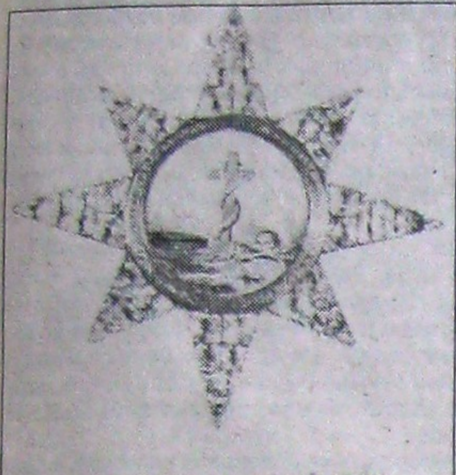

Insignă masonică – secolul XVIII

Continuăm acţiunea „dosarul comunismului" cu o documentaţie privind Francmasoneria, ca organizaţie ce a format şi sprijinit ideile comuniste. De remarcat izbitoarea asemănare a simbolisticii şi însemnelor Francmasoneriei cu simbolistica şi însemnele utilizate de comunişti (a se vedea, de exemplu, prezenţa atotstăpânitoare a „steluţei"). Atât Francmasoneria cât şi comunismul s-au vrut a fi o armă folosită barbar împotriva credinţei în Iisus Hristos, împotriva ideii de naţiune, împotriva umanităţii.

Ideile satanice ale comunismului sunt cunoscute de cel puţin trei secole, încă din epoca iluminismului, când s-a închegat o concepţie mondialistă atee, anticreştină, animată de dorinţa distrugerii ordinii naturale a lumii lăsate de Dumnezeu. Această concepţie a fost apoi forjată şi răspândită de lojile francmasonice.

Biserica Ortodoxă Română a luat la timpul cuvenit atitudine faţă de acţiunea francmasoneriei în România şi a dat o replică clară, decisivă, ideilor răspândite de aceasta. În anul 1937 Sfântul Sinod a aprobat studiul întocmit de IPS Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului, studiu ale cărui concluzii sunt publicate în această pagină. Vom publica în serial, pentru prima dată după 1945, acest document unic prin claritate, precizie şi forţă a argumentaţiei. Precizăm că această hotărîre ce face cinste conducătorilor Bisericii Ortodoxe este şi astăzi în vigoare. (G. R.)

Iconografie masonică: Iisus Hristos reprezentat drept... „Mare Arhitect"!

CONCLUZII:

Francmasoneria este o organizaţie mondială, secretă, în care evreii au un însemnat rol, având un rit quasi–religios, luptând împotriva concepţiei religios–morale a creştinismului, împotriva principiului monarhic şi naţional, pentru a realiza o republică internaţională laică (tendinţa din urmă a se vedea în ***Blaubuch der Freimaurerei*** Wien, 1933, pag.82 în art. ***Paneuropa als Minoritätenfrage.*** Se recunoaşte că „Masoneria urmăreşte planul unei Europe unite"). Ea este un ferment de stricăciune morală, de dezordine socială.

«Biserica osândeşte francmasoneria ca doctrină, ca organizaţie şi ca metodă de lucru ocultă»

Biserica osândeşte francmasoneria ca doctrină, ca organizaţie şi ca metodă de lucru ocultă şi în special pentru următoarele motive:

1. Francmasoneria învaţă pe adepţii ei să renunţe la orice credinţă şi adevăr revelat de Dumnezeu, îndemnându-i să admită numai ceea ce descoperă cu raţiunea lor. Ea propagă astfel necredinţa şi lupta împotriva creştinismului, ale cărui învăţături sunt revelate de Dumnezeu. Vânând pe cât mai mulţi intelectuali să şi-i facă membri şi obişnuindu-i pe aceştia să renunţe la credinţa creştină, francmasoneria îi rupe de biserică şi, având în vedere influenţa însemnată ce o au intelectualii asupra poporului, e de aşteptat ca necredinţa să se întindă asupra unor cercuri tot mai largi. În faţa propagandei anticreştine a acestei organizaţii, Biserica trebuie să răspundă cu o contrapropagandă.

2. Francmasoneria propagă o concepţie despre lume panteist-naturalistă, reprobând ideea unui Dumnezeu personal deosebit de lume şi ideea omului ca persoană deosebită, destinat nemuririi.

3. Din raţionalismul şi naturalismul său, francmasoneria deduce în mod consecvent o morală pur laică, un învăţământ laic, reprobând orice principiu moral «heteronom» şi orice educaţie ce rezultă din credinţa religioasă şi din destinaţia omului la o viaţă spirituală eternă. Materialismul şi oportunismul cel mai cras, în toate acţiunile omului, este concluzia necesară din premisele francmasoneriei.

Francmasoneria consideră pe evrei superiori creştinilor

4. În lojile francmasone se adună la un loc evreii şi creştinii, şi francmasoneria susţine că numai cei ce se adună în lojile ei cunosc adevărul şi se înalţă deasupra celorlalţi oameni. Aceasta înseamnă că creştinismul nu dă un avantaj în ce priveşte cunoaşterea adevărului şi dobândirea mântuirii membrilor săi. Biserica nu poate privi impasibilă cum tocmai duşmanii de moarte ai lui Hristos să fie consideraţi într-o situaţie superioară creştinilor, din punctul de vedere al cunoaşterii adevărurilor celor mai înalte şi al mântuirii.

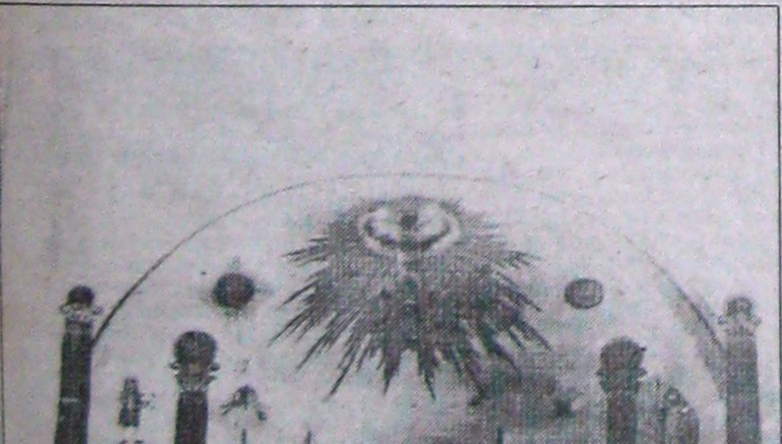

Imagine a unui Templu masonic – pictură secolul al XVIII-lea

Francmasoneria vrea să se substituie creştinismului

5. Francmasoneria practică un cult asemănător celui al misterelor precreştine. Chiar dacă unii din adepţii ei nu dau nici o însemnătate acestui cult se vor găsi multe spirite mai naive asupra cărora acest cult să exercite o oarecare forţă quasi-religioasă. În orice caz prin acest cult francmasoneria vrea să se substituie oricărei alte religii, deci şi creştinismului.

În afară de motivele acestea de ordin religios, Biserica mai are în considerare şi motive de ordin social când întreprinde acţiunea sa contra francmasoneriei.

Francmasoneria subminează ordinea socială

6. Francmasoneria este un ferment de continuă şi subversivă subminare a ordinii sociale prin aceea că îşi face din funcţionarii statului, din ofiţeri, unelte subordonate altei autorităţi pământeşti decât acelea care reprezintă ordinea stabilită vizibil. Îi face unelte în mâna unor factori neştiuţi încă nici de ei, având să lupte pentru idei şi scopuri politice ce nu le cunosc. E o luptă nesinceră, pe la spate; niciodată nu există o siguranţă în viaţa statului şi în ordinea stabilită. E o luptă ce ia în sprijinul ei minciuna şi întunericul. Împotriva jurământului creştinesc pe care acei funcţionari l-au prestat statului, ei dau un jurământ păgânesc.

7. Francmasoneria luptă împotriva legii naturale voite de Dumnezeu, conform căreia omenirea e compusă din naţiuni. Biserica ortodoxă care a cultivat totdeauna specificul spiritual al naţiunilor şi le-a ajutat să-şi dobândească libertatatea şi să-şi menţină fiinţa primejduită de asupritori, nu admite această luptă pentru exterminarea varietăţii spirituale din sânul omenirii.

Măsuri ce se impun

Iar ca măsurile cele mai eficace pe care biserica înţelege să le ia împotriva acestui duşman al lui Dumnezeu, al ordinei social-morale şi al naţiunii, sunt următoarele:

1. O acţiune publicistică şi orală de demascare a scopurilor şi a activităţii nefaste a acestei organizaţii.

2. Îndemnarea intelectualilor români care se dovedesc a face parte din loji, să le părăsească. În caz contrar, «Frăţia Ortodoxă Română» extinsă pe toată ţara va fi îndemnată să izoleze pe cei ce preferă să rămână în loji.

Biserica le va refuza la moarte slujba înmormântării, în caz că până atunci nu se căiesc.

De asemenea le va refuza prezenţa ca membri în corporaţiile bisericeşti.

3. Preoţimea va învăţa poporul ce scopuri urmăreşte acela care e francmason şi-l va sfătui să se ferească şi să nu dea votul candidaţilor ce aparţin lojilor.

4. Sf. Sinod şi toate corporaţiile bisericeşti şi asociaţiile religioase stăruie pe lângă poporul român şi corpurile legiuitoare să aducă o lege pentru desfiinţarea acestei organizaţii oculte. În caz că guvernul nu o va face, Sf. Sinod se va îngriji să fie adusă o astfel de lege din iniţiativă parlamentară.

Hotărîrea Sfântului Sinod
al Bisericii Ortodoxe Române

din data de 11 martie 1937

Preambul

„Clubul Acoladelor" şi revista FASCICULE, promotoare declarate ale unor valori şi principii ideologice calificate „de dreapta", au acceptat cu entuziasm invitaţia unor tineri reprezentanţi ai curentului Noii Generaţii, grupaţi în jurul revistei MIŞCAREA, de a oferi spre publicare textele unor dezbateri asupra unor teme şi a unor concepte îndelung anatemizate, „puse la colţ" de noua „cenzură democratică".

Momentul lansării acestor texte este cât se poate de oportun, acum când au ajuns de notorietate REFERENŢII DESCALIFICATORI („Dreapta naţională", „România Mare", „Europa" etc.) – publicaţii şi partide care, prin discursurile lor aberante, populist–viscerale, au intoxicat cu bună ştiinţă mentalitatea colectivă cu amestecuri insalubre de „naţionalisme" demagogice, de vulgarităţi plebeene, de accese de isterie faţă de democraţie. Aceşti (nici măcar originali) hibrizi ai ideologiei de extremă stângă şi „naţionalism" sforăitor, pot servi multe interese, dar în nici un caz cele ale unei viziuni de dreapta, organice, fidele unor noţiuni ca „tradiţii istorice şi culturale", „demnitate naţională", „matrice stilistică autohtonă".

Animate de un spirit – am zice – ecumenic şi selectiv faţă de zona dreptei europene, revista FASCICULE şi revista MIŞCAREA îşi situează dezbaterea ideologică în sfera temei politice. Evident, nu intră în discuţie actualele opţiuni „partizane" ale participanţilor la această dezbatere. Fie ca diferenţele de accente ideologice să sporească respectul pentru identitatea doctrinară a interlocutorilor, generând o armonioasă completitudine şi nu adversităţi, intelectualmente ineficace.

REDACŢIA

NAŢIUNILE EUROPENE ÎNTRE YANKEI ŞI MUSCALI

Rusia sovietică a fost mult timp „calul troian" al mentalităţii de tip asiatic în Europa. Această mentalitate (sau „gândire de stepă") îşi găsise expresia politică într-o ideologie devenită dominantă, având şi nefasta virtute de a putea fi exportabilă oriunde. Acum Rusia reprezintă „port avionul" intereselor americane pe continentul nostru. Diminuată din ce în ce mai mult în vestul european, influenţa militară şi economică a americanilor se concentrează asupra spaţiului rusesc. O celebră rivalitate politico-militară a devenit în numai câţiva ani o relaţie de colaborare şi susţinere reciprocă între „prelungirile" matricei civilizaţiei europene: America şi Rusia. Acest lucru se petrece sub auspiciile modelului federalist şi mitului „democraţiei universale" (elaborat după primul război mondial de preşedintele Wilson), celebrând instaurarea, peste diferenţe etnice – culturale – geografice, a civilizaţiei consumului, a diktat-ului mondial al dolarului şi al modei blue-jeans. America şi Rusia au vocaţia mesianismului mondial, devenind doi poli de transmisie a energiilor mondialismului. La mijloc se află, cu un statut politic şi militar încă incert, blocul de interes european.

Rusia a cedat rolul său de „leader ideologic", de model dominant de organizaţie socială. Repliată asupra ei însăşi, după o perioadă de supremaţie incontestabilă pe continentul european şi în afara lui, Rusia resimte ca pe o stare de frustrare necesitatea istorică de conversiune a modelului organizării sale interne. Se pare că, oricât ar mima similitudinea cu societatea americană, arhitectura statală a federalismului „à l'américaine" nu rezistă energiilor istorice proprii Rusiei.

Dacă America are, în ciuda caracterului multilateral al societăţii sale, aspectul unei relative omogenităţi „naţionale" (ea nefiind un popor, ci o „naţiune" formată prin asociere liberă a cetăţenilor ei de diverse rase şi etnii), Rusia rămâne aceeaşi structură imperială moştenită din epoca ţarismului – uniune de popoare distincte, create sub ameninţarea armată şi prin anexări ilegitime.

Există totuşi o anumită „complicitate" politică cât şi o oarecare solidaritate de destin istoric care apropie actualmente Statele Unite ale Americii şi Comunitatea Statelor Independente (ex-URSS). Negaţii vii ale oricărei specificaţii naţionale, politicile exterioare ale celor două au oscilat permanent între un izolaţionism orgolios (America sau Rusia fără Europa) şi sentimentul profetic al unei „misiuni" istorice: fie instaurarea în lume a principiilor democraţiei universale, fie a „dictaturii proletarismului". La ora debutului celor două superputeri (individualismul liberal american şi colectivismul bolşevic) care prefigurau trădarea unităţii spirituale a Europei prin scindarea în două blocuri antagonice, mulţi intelectuali au denunţat acest atentat la adresa specificului civilizaţiei europene străvechi, hrănită din valorile tradiţiei şi culturii greco-latine, şi a unui creştinism social. În acelaşi an 1927, Henri Massis în „Apărarea Occidentului" şi Simion Mehedinţi în *„Către Noua Generaţie"* luau poziţie contra devierilor de la normele spiritualităţii Europei, ale Americii şi Rusiei bolşevice:

„În loc să i se spună, ca pe timpul dinastiei Romanovilor, avantgardă a Europei în Asia, Rusia bolşevică a redevenit, ca în epoca marilor hani tătari, avantgarda Asiei în Europa. Conştientă de originalitatea sa, pe care o priveşte ca pe o vocaţie mesianică, ea se crede vestitoarea regenerării lumii", în timp ce Simion Mehedinţi, analizând valorile sociale venite de peste ocean, care după cel de al doilea război mondial vor contamina intens civilizaţia europeană, nota:

„De la umanitatea de bronz sau de marmură a clasicismului am căzut acum în unele priviri la umanitatea de mucava şi stambă proastă a americanismului a toate nivelator. Omul cumpătat şi echilibrat al Atenei şi Romei pare că e în primejdie să se piardă."

Prinsă între Scila şi Caribda transnaţionalismului, identitatea naţiunilor europene, structura complexă şi încă vie de tradiţii culturale şi continuităţi etnice milenare, mai poate rezista unei puternice tendinţe de colonizare mentală? Azi, mai puternic ca oricând, Europa se redescoperă ca un bloc de interese comune, dar şi divergente până la un punct. Încercarea de recuperare a naţiunilor Estului fost comunist în numele apartenenţei se axează poate prea mult pe criterii pragmatice, de tip economic şi financiar.

Bogdan RĂDULESCU

„Pe ruinele capitalismului", afiş sovietic de 1 mai

EUROPA – *ÎNTRE* YANKEI ŞI MUSCALI?

Interpelările de mai jos nu ţintesc în principal un scop polemic. Sunt mai degrabă tentative de a developa, pornind de la *alte premise*, semnificaţii sau evoluţii ce au stat şi în atenţia colegilor noştri. Sunt mai degrabă completări, vizualizări dintr-un alt unghi, căci a articula elementele tabloului înfăţişat în acest mod – plasând astfel Europa în postură de potenţială victimă – este o perspectivă ce se cere *astăzi* rectificată.

Departe de noi gândul că Europa nu ar fi îndreptăţită la respectul nostru. În toate dezbaterile, toate iluziile şi dezamăgirile noastre este strecurată această premisă. Însă întrebarea revine şi se înfăţişează astăzi implacabil: CARE EUROPĂ?

Interogaţia nu ne trimite la aspectul geografic al chestiunii. Ar fi inutil. Titlul propus de colegul nostru delimitează răspicat zonele: Rusia alungată fără discuţie din spaţiul european (în treacăt fie spus, opţiune veche în cultura română – Simion Mehedinţi, bunăoară – pe care o împărtăşim şi noi).

„Care Europă?" înseamnă pentru noi „Europa condusă de *care* principii?" „Europa animată de *care* valori?" şi, în principal, „Europa capabilă să-şi asume *care* destin?". Întrebarea ce se ridică acum, înaintea oricărui verdict, nu poate fi ignorată: are *astăzi* Europa doza de „ingenuitate" pe care i-o alocăm uneori prea grăbiţi, mai cu seamă în virtutea trecutului său? Adică se găseşte ea cu adevărat *între* yankei şi muscali, ori este – şi de o bună bucată de vreme! – *printre* sau *alături* de ei? Vrea Europa cu adevărat să se protejeze împotriva „arhitecturii statale a federalismului", când ea însăşi, cu metodă, dinamitează constant sistemul ce îi este specific şi constitutiv (cel al statelor naţiuni)? Cum se poate prezerva *spiritul* european împotriva americanizării nestăvilite când această nenorocită ideologie a „globalizării" abundă în spaţiul occidental şi este port-drapelul europenismului de azi? Cum te poţi feri cu adevărat de „muscali" când Occidentul colcăie încă de milioane de comunişti de nimenea constrânşi care nu-şi pot uita marea dragoste (chiar dacă astăzi înveşmântată altfel)? Dar mai ales cum te poţi ocroti împotriva hedonismului „yankeu" când valoarea supremă postulată astăzi de europeniştii comunitari şi omologii lor răsăriteni este de neclintit: banul?

Nu ne-am propus o ierarhizare strictă şi nici abordări exhaustive. Toate chestiunile ridicate îşi vor căpăta contururi clare şi vor dobândi rangul potrivit în cursul dezbaterii noastre. Vom puncta în continuare doar câteva aspecte – considerate de noi definitorii.

1. Primul dintre ele, cel mai tenace, dizolvant pe toate palierele: *fenomenul de globalizare*. Concept modern, intrat nu demult în patrimoniul analiştilor grăbiţi să valideze „ştiinţific" orientarea politică actuală. Linia Gellner-iană (moderniştii), linie marxistă ce declară irevocabil „sfârşitul naţiunilor", căci momentul lor istoric s-a isprăvit, e pe cale să-şi vestească izbânda. Diriguitorii mondiali, confiscaţi de frazeologia drepturilor omului, se căznesc, de la înălţimea tribunelor, să ne convingă despre un *om* abstract, un *om* în sine, un *om* universal, ale cărui drepturi le apără cu înverşunare, încălcând pentru asta drepturile unor *oameni;* oameni concreţi, cu identităţi şi destine inconfundabile, doar că, la un moment dat, defectuos plasaţi faţă de traseul decis de instanţa mondială. O nouă ordine e pe cale să se instituie şi să impună omenirii cel mai teribil experiment. Proorocirea lui A. C. Popovici, replică usturătoare servită în 1910 „democraţilor care cer ştergerea Statelor de la ordinea zilei" este astăzi de o primejdioasă actualitate: „La ce trebuie atâtea patrii deosebite? Atâtea dificultăţi!... O singură patrie să fie: planeta pământească! Ar fi aşa de frumos!... Toate naţiunile să formeze o singură naţiune, cu o singură limbă, într-o singură republică planetară... Toată munca reglementată, toate petrecerile la fel, un mare clopot planetar anunţând ora de muncă, ora de mâncare, de distracţie, de culcare, de începere a actului sexual <social>... Ce rânduială în uniformitate, ce frumuseţe în egalitate!"(*Naţionalism sau democraţie*, 1910).

Privită astfel, Europa nu mai poate fi opusă nici „muscalilor", nici „yankeilor". Căci zona din care ţâşnesc astăzi cel mai energic asemenea „soluţii" este tocmai spaţiul european.

Riscul nu mai poate fi neglijat. „Unui maxim de mondialism îi corespunde un maxim de etnocentrism", avertiza Regis Debray. Drama Iugoslaviei ar trebui să fie, poate în primul rând, o lecţie *antropologică*.

2. Se conturează deja, ţinând seama de opţiunea generală, *destinul statelor naţionale* în noua Europă ce stă să vină, a cărei configuraţie este proiectată de pe acum în laboratoarele Maastricht-ului. Redăm cuvintele lui Alain de Benoist, lider al „noii drepte" franceze, cuvinte ce radiografiază exemplar traiectul politicii mondiale şi implicit al Europei: „La scară mondială, contradicţia majoră nu mai este de-acum între dreapta şi stânga, liberalism şi socialism, fascism şi comunism, <totalitarism> şi <democraţie>. Ci este între cei care vor o lume unidimensională şi cei care optează pentru o lume pluralistă, fondată pe diversitatea culturilor, între cei care apără drepturi ale unui <om> abstract şi cei care apără cauza popoarelor şi drepturile şi îndatoririle cetăţenilor care le compun, între cei satisfăcuţi de politica de bloc şi de logica Yaltei şi cei care doresc ca ţările din eşalonul trei, fie că e vorba de ţările Europei ori de cele din lumea a treia, să se elibereze de superputeri şi de ideologiile pe care acestea le aduc cu sine". *(Europe, Tiers monde, même combat*, 1986).

Europa îşi refuză necontenit identitatea şi silueta inconfundabilă. Europa Neamurilor, singura în care credem, este astăzi repudiată, declarată vetustă, anacronică, primejdioasă chiar, de toată „lumea bună" a Strasbourg-urilor şi Bruxell-urilor de orice fel. Nu a fost niciodată Europa condusă de indivizi mai obscuri sau de spirite mai mediocre. Consecinţele se văd.

Europa de astăzi, privită din această perspectivă, mai este *cu adevărat* ameninţată de yankei şi muscali?

3. *Dintr-o parte muscalii...*

Ralph Dahrendorf scria în 1990: „Putem exclude ideea că Uniunea Sovietică ar fi aptă să impună o concepţie proprie despre Europa fără a recurge la forţă". Opinie principial corectă, dar care nu anulează o întrebare: Ce îndreptăţire are afirmaţia că, dacă URSS (sau cum s-o fi numind) nu-şi propune să „impună o concepţie proprie despre Europa", pericolul pe care-l reprezintă încetează brusc?

Întrebarea ar putea confirma temerea colegului nostru. Zicem „ar putea" pentru că un element nu poate fi eludat sub nici un chip: URSS a penetrat deja de multă vreme şi foarte consistent spaţiul european; cel mental şi cel fizic. Paradoxal, nu atât în ţările răsăritene, cât în... Occident. Virusul roşu a făcut milioane de victime şi a mutilat definitiv minţi şi suflete. A lovit năpraznic. A lovit *altfel* decât în Răsărit. A viciat *mai adânc*. Evoluţiile unor A.Glucksman, B. H. Levy, Ph. Nemo etc. dovedesc că vindecarea intelectualilor marxişti este în fond o pseudovindecare. Singura performanţă: de la *proletarul mondial* la stadiul de *cetăţean universal*...

Teamă ne este că Europa de astăzi, cu excepţia unei potenţiale agresiuni armate, resimte prea puţin că *ar putea exista* şi un pericol rusesc!

4. *De cealaltă parte, americanii...*

Dacă americanii şi-ar propune să cucerească acum spaţiul mental european, ne întrebăm ce ar mai rămâne cu adevărat de cucerit. În 1926, Simion Mehedinţi anatemiza orice intruziune transatlantică în spaţiul sacrosanct european. După 60 de ani, „noua dreaptă" franceză acuză, pe un ton uneori patetic, alteori vehement, nestăvilitul „imperialism american". Deosebirea este una de *distanţă*. Ceea ce pentru Simion Mehedinţi era un pericol potenţial a devenit între timp o realitate prezentă în toate rubricile Occidentului european. „Colonizarea mentală" este în bună măsură fapt împlinit. Ţările Europei de Est îşi aşteaptă, zâmbind mânzeşte, rândul...

Nici în acest caz, utilizarea lui *între* nu se justifică. A vorbi despre pericolul american este o bună cuviinţă pe care Europa de azi nu o merită.

5. Istoricul francez Francois Furet remarca: „În ciuda agitaţiilor şi a zgomotului, nici o idee nouă nu a răsărit în 1989 din Europa de Est". Individul este sau naiv sau cinic. Pe ce *canale* putea să apară „o idee nouă" când ţărilor de la Răsărit li s-au ordonat clar direcţia şi proiectul: democraţie plus economie de piaţă. O falsă democraţie – cea care-şi subordonează cauza naţională în loc să i se subordoneze! – şi *un criteriu de valoare: banul*. Căci economia de piaţă, cu tot ce decurge de aici: mentalitate, valori, relaţii sociale, este dătătoare de seamă pentru întreaga axiologie a Europei actuale. În frunte, *banul;* undeva, pe la coadă, ceea ce înainte îi dădea pecetea inconfundabilă: spiritul ei. Europa occidentală înseamnă astăzi un grup de ţări prospere din punct de vedere economic.

Debilitatea Europei şi lipsa ei de perspective aici trebuie căutate. Cu o asemenea ierarhie, indiferent *între* cine s-ar găsi la un moment dat, destinul ei *european* ar fi pecetluit. Capacitatea ei de rezistenţă este anulată; nu-i mai rămâne decât *supravieţuirea*. O supravieţuire în desfrâu şi huzur, în „civilizaţie" şi „lumină"...

O dezbatere poate şi trebuie să fie declanşată. Concepte şi ideologii declarate sacrosancte acum, la sfârşit de veac – noile religii ale secolului XXI! – trebuie demistificate şi supuse unui aspru rechizitoriu.

Într-un articol sugestiv intitulat „Care Europă?" (**Mişcarea**, nr. 4/1992), profesorul Ilie Bădescu scria: „Nu e salvare când eşti cucerit de alţii, chiar când ei vin cu o mare idee. Salvarea vine când ai recucerit acea idee pentru tine. Nu e salvare chiar dacă Europa ar veni întreagă să ne cucerească. Salvarea este când noi recucerim, cu spiritul, Europa". Fie ca aceste cuvinte să definească viitoarele dezbateri şi să le stabilească orientarea.

Dan DUNGACIU

Ale cui sunt „drepturile omului?“

În luna iunie a avut loc la Viena Conferinţa mondială asupra drepturilor omului organizată de Naţiunile Unite, eveniment căruia i s-a făcut o uriaşă propagandă şi la care au participat personalităţi din toată lumea. Mii de reprezentanţi ai organizaţiilor nonguvernamentale pentru drepturile omului, ai guvernelor, ai diverselor instituţii de specialitate, invitaţi oficiali, s-au adunat pentru o săptămână ca să dezbată problema în noile condiţii politice ale lumii de după căderea comunismului în răsăritul Europei. Dar cei care au stabilit agenda de lucru a conferinţei au impus prin presiuni „democratice" interzicerea discutării în cadrul sesiunii a cazurilor concrete de încălcare a drepturilor omului. Totul s-a limitat la abordarea unor chestiuni teoretice sau de procedură. Nici un cuvânt despre China, Coreea de nord, Cuba, Transnistria, ca să dăm numai câteva exemple din nenumăratele cazuri importante care trebuiau neapărat dezbătute. S-a interzis în mod oficial citirea oricărui apel în sprijinul unor situaţii disperate de nerespectare a drepturilor omului, oricât de grave ar fi fost ele. Şi aceasta, la conferinţa mondială asupra drepturilor omului! Cazul liderului spiritual budist, Dalai Lama, căruia nu i s-a permis accesul în sala de conferinţe, este deja notoriu. Cine avea interesul să nu fie ascultată expunerea lui Dalai Lama despre soarta budiştilor din Tibet masacraţi de puterea comunistă chineză? S-a mers chiar mai departe. Oficialităţile O.N.U. au cerut guvernului austriac să nu-i acorde lui Dalai Lama viza de intrare în ţară, speriaţi de prezenţa sa chiar mai tare decât preşedintele Iliescu de venirea Regelui Mihai.

Cu toate presiunile exercitate de anumite organizaţii, printre care Amnesty International, conferinţa nu a votat crearea unui Comisariat O.N.U. pentru drepturile omului, instituţie împuternicită cu atribuţii uriaşe şi cu putere de decizie în privinţa intervenţiilor militare „pentru impunerea drepturilor omului" sau a „păcii". Înfiinţarea acestui organism ar fi însemnat probabil începutul unei noi ere, eră în care statul suveran şi-ar fi pierdut practic rolul de principal subiect de drept internaţional. Despre consecinţele unei astfel de evoluţii am amintit la începutul serialului nostru (vezi „Mişcarea" nr.9–10 (14–15), august 1993).

Încheiem suita exemplelor pe care le-am considerat sugestive pentru tema tratată. Ele reprezintă numai partea văzută (şi nici aceasta prea bine) a aisbergului. Noi dorim să găsim împreună un răspuns la întrebarea lansată aici. Aşteptăm la redacţie părerile dumneavoastră despre serialul nostru dar mai ales răspunsuri la întrebarea **„Ale cui sunt drepturile omului?"**, pentru a le include în numerele viitoare ale „Mişcării".

Notă: Am omis cu premeditare din cuprinsul materialului nostru cazul dramatic al patrioţilor români judecaţi la Tiraspol, binecunoscut de către cititori. Este, credem, de domeniul evidenţei că Occidentul se preocupă în primul rând de „drepturile" homosexualilor, ignorând adevăratele încălcări ale drepturilor omului care se petrec la numai câţiva paşi de „Europa". Remarca domnului Sorin Dumitrescu este relevantă în acest sens: *„Mă întreb ce s-ar fi întâmplat dacă în locul moldovenilor închişi la Tiraspol ar fi fost evrei. Ar fi fost paralizată întreaga mass–media a planetei"*.

Alexandru ZLATCO

Mişcarea Pentru România mulţumeşte tuturor simpatizanţilor ei, care, prin contribuţia lor, au făcut posibilă buna desfăşurare a activităţii noastre.

Suntem o organizaţie lipsită de surse de finanţare, din aceste motive nici unul din redactorii publicaţiei editate de noi nu a primit vreodată salariu pentru munca depusă.

Tot ceea ce avem, de la aparatură tehnică până la mobilier, provine exclusiv din donaţii ale aderenţilor şi simpatizanţilor MPR. Mulţumind tuturor, reamintim că numai prin dumneavoastră, cu sprijinul dumneavoastră, vom putea duce mai departe lucrarea noastră în folosul cauzei româneşti. Orice fel de contribuţie este binevenită.

Departamentul Relaţii Publice

ABONAMENTE LA MIŞCAREA:

Începând cu 1993 abonamentele se pot contracta numai prin intermediul redacţiei noastre.

Costul abonamentului pe un an este de 4000 lei. Pe şase luni este de 2000 lei.

Foştii deţinuţi politici, veteranii de război, pensionarii, studenţii şi elevii beneficiază la cerere de o reducere de cincizeci la sută din costul abonamentului. În acest caz trebuie să fie trimisă şi (adeverinţă, copie după talonul de pensie etc.) după un act justificativ.

Abonaţii din străinătate vor trimite pe adresa de mai sus un cec – money order în valoare de 40$ U.S.A. pentru un an sau 20$ pentru 6 luni.

Deci, trimiteţi de urgenţă un mandat poştal pe adresa:

Mişcarea Pentru România
Redacţia „Mişcarea"
Trezorier: Monica Matei

Strada Scărlătescu nr.14, sector 1,
Bucureşti, cod 78158

Pe cuponul mandatului poştal notaţi clar adresa dvs. exactă, cu toate coordonatele, inclusiv codul poştal. Deoarece au existat situaţii când unele abonamente nu au ajuns vă rugăm să ne comunicaţi şi un număr de telefon la care puteţi fi contactat. Putem astfel verifica distribuţia. Toţi abonaţii sunt rugaţi să ne anunţe în cazul în care nu-şi primesc abonamentele.

Dragi prieteni,

A trecut ceva timp de la scrisoarea pe care v-am trimis-o. Chiar dacă este puţin cam târziu, m-am gândit să vă scriu din nou pentru a vă mulţumi, în primul rând pentru faptul că aţi publicat opiniile mele.

Am citit articolul intitulat **Antiromânism academic** al domnului Pavel Mureşan, din nr. 11/octombrie 1993 al ***Mişcării***. Se pare că în ultima vreme se desfăşoară o acerbă luptă de denigrare a celor mai valoroase personalităţi ale culturii româneşti. Nu-mi dau seama ce urmăresc aceia care o fac, dar o Academie care are printre membrii ei şi pe acela care l-a făcut pe Eminescu fascist este firesc să fie de acord şi cu afirmaţiile domnului Radu Florian. Într-o exprimare românească am putea spune: „a tunat şi i-a adunat". Nici nu a trecut prea mult timp de când s-a spus despre Goga că este lichea sau despre Mihai Viteazul că a fost paranoic – că au sărit asupra lui Eliade.

Multora nu le convine că tocmai în America, catedra de istoria religiilor de la Universitatea din Chicago poartă numele lui Mircea Eliade. Mulţi ani de zile, acest profet al românismului, personalitate covârşitoare a lumii ştiinţifice, a fost înlăturat în mod misterios din cursa pentru acordarea premiilor Nobel, încât se poate spune că acest premiu – atât de meritat de el, i-a fost furat lui Mircea Eliade (*nici un mister stimate prieten; în acel an premiul i-a fost decernat lui Elie Wiesel – n.red.*).

Nu este de mirare ceea ce se întâmplă pentru că – nu-i aşa? – pentru o eventuală asasinare culturală eficientă a marelui istoric al religiilor şi hermeneut este nevoie ca demolarea sa să se facă mai întâi aici, în România. Se va spune: „Iată, dacă până şi înaltul for academic al românilor îl critică pe Eliade, atunci înseamnă, într-adevăr, că el a fost antisemit şi nu-şi merită locul între marile personalităţi ale lumii." Iată rolul acestor jalnici savanţi „infiltraţi" în Academia Română.

Destinatar: SCĂRLĂTESCU 14

Nu ştiu cât timp va trebui să mai suportăm aceste nelegiuri. Oricum însă, cred că de această dată ar trebui să se ia poziţie. În acest sens, am să vă fac o propunere: ca revista ***Mişcarea*** să deschidă o listă de semnături pentru protest împotriva afirmaţiilor făcute de **Societate şi cultură – Noua alternativă.** Cred că s-ar putea strânge suficiente semnături care să le demonstreze domnilor academicieni, cel puţin în mod simbolic, că tinerii ştiu mult mai bine decât domniile lor să apere valorile naţionale şi culturale, chiar dacă nu sunt atât de „savanţi" ca dânşii. Cu astfel de academicieni se duce de râpă cultura românească. Asta în vreme ce numai în ultimi doi ani s-au stins din viaţă români iluştri ca: Petre Ţuţea, Edgar Papu, David Prodan, iar acum de curând, cel mai autentic academician român, Părintele Profesor Dumitru Stăniloae (probabil că Dumnezeu, în bunătatea Lui, s-a îndurat de Părintele Stăniloae şi nu l-a mai lăsat să stea alături de nişte jalnici denigratori ai culturii româneşti, cu pretenţii de mari academicieni – se ştiu ei, cei ce sunt vinovaţi!). Dacă veţi face aceasta, vor înţelege şi alţii că Mircea Eliade înseamnă foarte mult pentru tineretul român, poate chiar spiritul acestui tineret, pentru că Mircea Eliade a rămas mereu tânăr în sufletul său, mereu acel simbol al unei generaţii ilustre al cărei elan creator a fost într-un mod trist frânt de ceea ce chiar Eliade numea – „teroarea istoriei."

V-am scris acestea pentru că pe mine personal mă doare foarte mult avalanşa aceasta de injurii proferate la adresa lui Mircea Eliade.

Închei aici scrisoarea mea. Vă transmit cele mai bune salutări. Dumnezeu să vă ocrotească!...

Cu profund respect,
Bogdan Costin GEORGESCU
student la Teologie
Ploieşti

Poşta redacţiei

Prof. Andrei Justin Hossu, Cluj – Stimate domnule profesor, ne-au onorat atât scrisoarea cât şi consideraţiile dumneavoastră cu privire la Mişcarea Pentru România şi publicaţia „Mişcarea". Ne bucură totodată notificarea că în simpatiile dumneavoastră suntem pe acelaşi loc cu PNŢCD. Ca şi dl Sfinţescu, am dorit foarte mult să vă cunoaştem, ştiindu-vă autorul acelei replici de excepţie prin rigoare şi stil, adresate agitatorului internaţionalist Alexandru George (în publicaţia „Formula AS", în urmă cu un an).

Aşa cum se vede şi din paginile publicaţiei noastre avem multe puncte de vedere comune în special cu privire la acţiunile comuniste antiromâneşti.

Ne încurajează gândul că oameni ca dumneavostră ne sunt alături şi vă mulţumim pentru sprijin.

Dragoş Muşat, Brăila – Dragă Dragoş, am primit materialul tău şi, mărturisim, ne-a plăcut foarte mult. Îl vom publica într-un număr viitor al „Mişcării". Observaţiile tale sunt foarte nimerite şi, din păcate, lucrurile pe care ni le descrii se petrec şi în multe alte locuri (mă refer de exemplu la profesorul care v-a „explicat" că Iisus Hristos a fost... comunist!). Drăcii de acest gen, ba chiar şi altele mai grave încă, săvârşite sub înalt patronaj, răsar ca ciupercile în ultima vreme (îţi semnalăm, de asemenea, „lucrarea" lui Alina Mungiu, „Evangheliştii", expresia unei rare abjecţii anticreştine).

În ce te priveşte ni se pare remarcabil ceea ce ai reuşit pe cont propriu. Îţi recomandăm să-ţi organizezi singur un grup şi, vorba ceea, dă-i bătaie! Încheiem cu aceeaşi frumoasă urare: „Nădejde în viitor şi credinţă în ideal". Cu Dumnezeu înainte!

Farcaş Zaharie, Blaj – Am recepţionat meşajul. Mulţumim pentru salutări şi vorbele bune. Ne-am conformat.

Ştefan Popescu – Vă împărtăşim optimismul. Ca şi dumneavoastră, am remarcat semnele la care vă referiţi. Şi noi credem că viitorii preoţi ştiu şi înţeleg funcţiunea lor (şi) de apărători ai Neamului. Sperăm că mulţi dintre ei se vor strădui să păşească pe urmele Părintelui Stăniloae. Vă rugăm mai scrieţi-ne. Cu acelaşi optimism calm, să auzim numai de bine.

Ion Vasile, Arad – Orice creştin e binevenit în Mişcare. Nu, nu e obligatoriu să fie ortodox.

Vasile I. Luca, Ion Dumitru, Ana Maria Iliescu, Gabi Trascu, L. Silviu.
Trimiteţi prin poştă – recomandat – o cerere din care să rezulte că solicitaţi înscrierea în M.P.R., cunoscând Statutul şi Programul Mişcării. Precizaţi vârsta, profesia, adresa.

X. Y. Z. – şi toţi cei care scriindu-ne cu nume fictive, afirmă că vor să intre în Mişcare: dacă vă e teamă să semnaţi o amărâtă de scrisoare sau vi se pare „riscant" să treceţi pe la sediul nostru (să nu vă vadă „băieţii lui Iliescu" – cum scrie unul din voi), renunţaţi la lupta politică naţională. N-are nici un rost.

DRAGI CITITORI:

Suntem bucuroşi să publicăm articole şi reportaje cu privire la temele tratate în cadrul rubricilor noastre, precum şi, în general, cu privire la orice temă ce prezintă interes pentru generaţia noastră. Ar fi bine ca materialele trimise să nu fie prea voluminoase (maximum 3 pagini dactilografiate la două rânduri).

Vă rugăm să precizaţi vârsta, profesia, adresa exactă şi numărul de telefon la care puteţi fi găsiţi.

Vă aşteptăm!

Publicaţia „Mişcarea" este editată de Mişcarea Pentru România, formaţiune politică înregistrată la Tribunalul Municipiului Bucureşti, prin Decizia civilă nr. 33/23.12.1991, dosar nr. 31/P/1991. Direcţia publicaţiei este asigurată de Departamentul Relaţii Publice al MPR.

Adresa: Strada Scărlătescu nr. 14, Sector 1, Bucureşti, 78.158
Telefon: 659.45.7?.; Fax: 312.41.15.
Cont deschis la Banca Română pentru Dezvoltare Sucursala Municipiului Bucureşti (BRD - SMB), nr. 40.729.96.133.178.

PROREP
Tehnoredactare computerizată: PROREP S.R.L.
Tehnoredactor : Gabriela NIŢU
Procesare imagini: Nicoleta NEAGU

REDACŢIA:

George Roncea – Prim Redactor
Alexandru Zlatco – Şef departament social
Sandra Cristea – Şef departament cultural
Claudia Buruiană
Pavel Mureşanu
Ioan Pera
Bogdan Munteanu – Secretar de redacţie
Karina Knapek – Fotoreporter
Victor Roncea
Dan Dungaciu
Silviu Rareş
Octav Drăgan

Ştefan Doru Dăncuş – Corespondent Sibiu

Program relaţii cu publicul: miercuri şi vineri, orele 16.00 – 20.00

Responsabilitatea pentru conţinutul textelor publicate aparţine exclusiv semnatarilor. Punctele de vedere susţinute în paginile „Mişcării" nu pot fi atribuite formaţiunii politice MPR.

Mişcarea Pentru România îşi asumă responsabilitatea numai pentru documentele sau comunicatele publicate de către reprezentaţii săi autorizaţi sub semnătură oficială (cu precizarea funcţiei deţinute în cadrul MPR).

Publicarea unor articole (integral sau fragmente) apărute în paginile „Mişcării" nu este permisă decât cu acordul scris al Redacţiei.

Ție, baciule Vasile, din Bârsana Maramureșului, care mi-ai spus atunci cuvinte pe care n-o să le uit și care mi-au fost întotdeauna îndreptar; ție, baciule, al cărui chip mi-a stat în față, și pe care te-am cercetat în gând întotdeauna cu întrebarea: „Ce ți-e ție, baciule, de toate astea?!"...
Ție, baciule, îți dau astăzi, aici... socoteală.

Mircea Vulcănescu

„Suntem și vom fi totdeauna neam de țărani. Prin urmare destinul nostru ca neam, ca stat și ca putere culturală, atârnă de cantitatea de aur curat ce se află în sufletul țăranului. Dar mai atârnă, în aceeași măsură, și de felul cum va fi utilizat și transformat acest aur în valori eterne."

Liviu Rebreanu

„Din fericire avem un loc de refugiu: țărănimea. Lumea ei, într-un acord netulburat cu eternitatea, păstrează și la Mureș, ca și la Olt sau la Prut, aceeași unitate de suflet, același unison de simțire. Ca un lac imens, cu aceleași îndoituri de unde la suprafață și cu aceleași vâltori în adâncime, psihologia maselor românești își afirmă înrudirea organică, constituind singura temelie serioasă pentru existența de stat și o unitate de civilizație."

Octavian Goga

„Mi-aduc aminte: vedeam satul așezat înadins în jurul bisericii și al cimitirului, adică în jurul lui Dumnezeu și al morților... Satul este situat în centrul lumii și se prelungește în mit. Satul se integrează într-un destin cosmic, într-un mers de viață totalitar dincolo de al cărei orizont nu mai există nimic."

„Mândria satului de a se găsi în centrul lumii și al unui destin, ne-a menținut și ne-a salvat ca popor peste veacurile de nenoroc."

Lucian Blaga

„Când va dispărea ultimul țăran din lume – la toate popoarele, vreau să spun – va dispărea și ultimul om din specia om. Și atunci or să apară maimuțe cu haine."

Petre Țuțea

„Folclorul, ca și cultura modernă, nu sunt expresii directe ale realității, ci prelungiri ale acestei realități în ideal, după cum sunt și aluaturi în care transcendentul coboară și crește noua viață...Țăranul român mută astfel sociologia în cer și teologia pe pământ, împăcându-le pe amândouă în aceeași unitate de viață."

Ovidiu Papadima

Țăranul român

Rândurile de față pleacă de la premisa că civilizația românească tradițională, așa cum transpare din datele furnizate de cercetările etnografice și folcloristice, se caracterizează prin unitatea coordonatelor sale materiale și spirituale, coordonate independente și complementare, organic și armonic structurate, atât în interiorul unei comunități sătești cât și la nivel inter și supracomunitar. Unitatea minimală a acestui întreg etnic o constituie SATUL - nucleu socio-teritorial autonom, suficient sieși, deținător al unui fond complex și complet de date, tehnici, soluții și valori, generator de copii, indestructibil din interior, susținând ca prelungiri socio-culturale mănăstirea, stâna, curtea boierească și tole-ând ca existențe individuale izolate sihastrul și haiducul.

LEGEA

Din punct de vedere individual se desprinde ca tip fundamental omul comun, țăranul; toate componentele civilizației sătești au singurul rol de a-i susține și orienta traseul existențial. Printr-o astfel de raportare, la omul comun se observă că nici un element al universului rural nu este superfluu sau redundant, ci toate compun un angrenaj de o puternică funcționalitate.

Fondul ideatic ce susține acest univers era privit ca expresie a unei rânduieli de sorginte supraumană (Ovidiu Papadima) și, în consecință, imuabil, caracter întărit și prin autoritatea strămoșilor și moșilor, gerontonomoteții, care „exprimau legitatea mitică de ordine divină printr-o legitate mitică de ordine umană. Ei rânduiau lumea după rânduiala dintâi a cosmosului" (Romulus Vulcănescu). Țăranii desemnau acest cuprinzător și coercitiv corpus de date, tehnici, soluții și valori prin cuvântul lege - de circulație generală în întreg spațiul românesc - lege prin care erau justificate orice acțiuni sau atitudini și care a determinat riguros înfățișarea specifică a civilizației sătești, atâta vreme cât ea a depins de voința și puterea făuritorilor ei.

Legea conținea și elementele necesare propriei sale supraviețuiri, determinând și stabilind formele și modalitățile precise de educare a noilor generații. Profesorul Mihai Pop vede caracterul fundamental al modului tradițional de educație în faptul că „se face înăuntrul și dinlăuntrul grupurilor sociale, că este un proces continuu de însușire *neexplicitată* (subl. ns.) a diferitelor limbaje, un proces cu trepte succesive determinate de principalele etape ale vieții omului, cu insistențe pe anumite trepte atunci când este vorba de pregătirea unei categorii de vârstă, cu accent asupra aptitudinilor și exercițiului în cazul unor acte cu caracter particular". Această „însușire neexplicitată", garanția permanentizării legii, era un proces desfășurat în limitele firescului și cotidianului și nu lăsa loc de evadare omului comun, constrâns să navigheze pe căi spirituale dinainte stabilite.

Nu discutăm aici geneza, evoluția sau notele valorice ale fondului ideatic tradițional; îi subliniem numai rolul absolut determinant în menținerea și stabilirea civilizației sătești și dimensiunea lui cheie, funcționalitatea.

CREDINȚA

Un fond ideatic de o asemenea complexitate și stabilitate – în condițiile unei totale oralități și având deseori de rezistat unor puternice presiuni exterioare – trebuia să se sprijine pe structuri psihice individuale extrem de puternice și stabile. Dimensiunea psihică esențială care a făcut posibilă existența și conservarea fondului ideatic colectiv a fost credința. Variantă afectivă a certitudinii, legată de însăși natura rezonatorie a psihicului uman, credința este un act elementar de consonare a individului cu lumea ce-l înconjoară, reprezentând „fuziunea sau sinteza între eu și univers" (Odobleja). Act primar de trăire, acționând în virtutea unor legi obiective explicabile științific (v. legea consonației, Odobleja), credința se situează la baza oricărui demers cognitiv. „Este sigur că la baza oricărui travaliu științific mai delicat se găsește o convingere, analogă sentimentului religios, că lumea este fondată pe rațiune și că poate fi înțeleasă", (Albert Einstein)

Pentru omul satului tradițional contactul de acest tip cu realitatea era – ca, de altfel, pentru omul de pretutindeni – primul și cel mai puternic, datorită modului de educație care, pentru treapta de jos a copilăriei, nu a fost și nu poate fi schimbat nici în societatea mod-rnă. Diferența survine o dată cu depășirea acestei trepte, prin procesul școlarizării și integrării într-un mediu social de alt tip (contractual și nu natural-afectiv). În lumea satului, însă, educația rămânea omogenă din punct de vedere afectiv, înscrisă, după cum spuneam, în fluxul existențial firesc. Era astfel realizată o strânsă interdependență între corpusul ideatic colectiv – legea – și individ prin actul psihic individual – credința.

*

Am vorbit despre aceste două coordonate spirituale fundamentale pentru a susține un punct de vedere privitor, pe de o parte, la: a) o modalitate de înțelegere a lumii vechiului sat românesc și, prin aceasta, a lumii de azi și, pe de altă parte la: b) rolul benefic formativ pe care l-ar putea îndeplini fondul ideatic tradițional în procesul educativ contemporan.

a) Pentru a înțelege rosturile și semnificațiile culturii populare este necesar să reconstituim felul în care ea era trăită în satul tradițional, să ne putem mișca în universul țărănesc de gândire în funcție de coordonatele sale mai întâi și nu de cele aparținând unei mentalități străine acestuia. Trimitem spre exemplificare, la metoda propusă de savantul Anton Dumitriu în eseul asupra ideii de adevăr la vechii greci:

„Modul nostru general de cercetare va consta din a-i lua pe greci în serios, chiar atunci când afirmațiile lor apar astăzi ca puerile și primitive (...). La baza cercetării noastre va sta deci principiul că trebuie să-i înțelegem pe greci prin propria lor modalitate de gândire (...). Într-un cuvânt, vom încerca să gândim ca ei".

Dintr-o asemenea perspectivă metodologică evidențierea unor coordonate ale lumii satului tradițional – între care credința și legea ocupă , după opinia noastră, un loc fundamental - își găsește o deplină justificare.

Și încă ceva. Dacă este incontestabil faptul că noi, cei de azi, suntem descendenții oamenilor satului tradițional – de care ne despart, istoricește vorbind, câteva clipe, dar ne apropie o temelie biologică și sufletească durată vreme de cel puțin două mii de ani – atunci este limpede că, înțelegându-i pe ei, ne vom înțelege pe noi înșine.

b) Nu este mai puțin adevărat că trăim vremurile unor rapide și profunde prefaceri; cu atât mai important, deci, rolul educației. În momentele sale de efervescență, umanitatea a găsit în ea însăși sprijin pentru propria devenire și șlefuire etică și intelectuală. Să ne amintim numai ce a însemnat antichitatea greco-latină pentru destinul culturii europene. Nu ni se pare deloc exagerat să întrezărim un raport similar între universul satului tradițional și destinul viitor al culturii și spiritualității românești. Un asemenea demers educativ s-ar suprapune în chip fericit unui proces ireversibil, profetic dezvăluit de Lucian Blaga:

„Satul, cu matricea sa stilistică, se găsește în ofensivă împotriva tiparelor, care nu sunt făcute pentru făpturile noastre, și va umple încetul cu încetul, cu substanță proprie, atât pe tărâm material, cât și pe tărâm spiritual, cadrele vieții noastre de nivel major. Poate numai urechile noastre sunt de vină că nu aud cântecul creșterii și al înaintării."

Marian MUNTEANU
1988